O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 5 июн сешанба
Сотувда эркин нархда
№ 109 (2671)

ҲАМКОРЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА

1 июн куни Беларус пойтахти Минскда МДҲ Давлатлар раҳбарлари кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ҳам иштирок этди.

Ҳамдўстликнинг сўнгги йиғилишлари аъзо мамлакатларнинг ўзаро ҳамкорликни амалда ривожлантиришга интилиши кучайиб бораётганини намоён этмоқда. Зеро, бугунги шароитда дўстлик фақат изҳори дил билан чекланиб қолмай, уни том маънодаги шериклик билан тасдиқлаш ва мустаҳкамлаш лозимлиги кўриниб турибди. МДҲнинг бу галги саммитида ҳам долзарб масалалар кўрилди.

Аввало, бу йил Ҳамдўстлик тузилганига ўн йил тўлишига тўхталсак. Яхши маълум: 1991 йил декабрда МДҲ тузилиши билан СССР деб аталмиш улкан империя расман йўқлик сари юз тутди. Ўтган ўн йил давомида мустақил давлатлар ўзининг сиёсий, иқтисодий манфаатларини кўзлаб, турлича тараққиёт йўлларини танлади. Йўналишлар, қарашларнинг турфа хиллиги МДҲ саммитларида, умуман, Ҳамдўстлик доирасидаги икки ва кўп томонлама муносабатларда сезилиб турди. Баъзида сиёсий шарҳловчилар, халқаро кузатувчилар бу тузилманинг тақдири ғоят мавҳумлиги, аъзо давлатларнинг бир-бирига ишончи мустаҳкам эмаслигини ҳам гапириб келди. Бунинг сабаби МДҲга сиёсий тус беришга, ундан иқтисодий интеграция эмас, сиёсий манфаатлар йўлида фойдаланишга интилишлар мавжудлиги эди. Бу амалга ошмагач, иқтисодий муносабат ҳақида бош қотириш ўрнига, "иккилик", "тўртлик", "бешликлар" тузилди. Бундай ўзига хос тузилмалардаги ишлар донгдор баёнотлардангина иборат бўлиб қолаётганини яхши биламиз. Ҳар ҳолда, ривожланиш даражаси, иқтисодий ва сиёсий салоҳияти кескин фарқланган давлатларнинг бундай иттифоқларидан фойда чиқиши ўта мушкул эди. Масалан, хориждаги айрим оммавий ахборот воситаларида Тожикистон билан Беларус мисол келтирилади. Улар орасидаги масофа минглаб километрни ташкил қилади, ўзаро савдо-сотиқ деярли йўқ. Ваҳоланки, бу икки мамлакат "Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти"га аъзо давлатлардир.

Минск учрашувида Ҳамдўстлик ривожланиб бораётгани таъкидланар экан, бунга тасдиқ тариқасида оммавий ахборот воситалари ва кузатувчиларда МДҲ ҳақида илиқ фикрлар кўпайгани келтирилди. Таъкидландики, барча аъзо давлатларда бугун МДҲ керак, деган якдил фикр бор. Бинобарин, муносабатлар шу нуқтаи назар асосида ривожлантирилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Автомобиль транспорти соҳасида монополиядан чиқариш ва бошқарувни такомиллаштириш тўғрисида

Автомобиль транспорти соҳасида монополиядан чиқариш жараёнларини чуқурлаштириш, бозор муносабатларини шакллантириш ва транспорт хизматлари бозорида рақобат муҳитини яратиш, автомобиль ва дарё транспорти бошқарув тизимини такомиллаштириш мақсадида:

1. Автомобиль ва дарё транспорти соҳасида бошқарувни такомиллаштириш ва монополиядан чиқаришни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари сифатида қуйидагилар белгилансин:

автотранспортда йўловчилар ва юк ташиш соҳасида бозор муносабатлари ва рақобат муҳитини янада ривожлантириш, автомобиль транспорти ташкилотлари ва корхоналарини кенг хусусийлаштириш, хусусий автомобиль ташувчилар фаолияти соҳасини кенгайтириш, транспорт хизматлари бозорида мулкчиликнинг барча шаклларидаги автомобилда ташувчилар учун тенг шарт-шароитлар яратиш;

автомобиль ва дарё транспортида юк ва йўловчилар ташишни бошқаришнинг ортиқча бўғинларини тугатиш, бошқарувнинг бир ва икки бўғинли тизимига ўтиш;

автомобиль транспортида бошқаришни марказлаштиришдан чиқариш ва автомобилда йўловчилар ташувчи, юкларни вилоят ичида ташувчи, транспорт-фойдаланиш ва ахборот хизматлари кўрсатувчи корхоналар фаолиятини мувофиқлаштириш, автомобилда йўловчилар ва юк ташиш соҳасида кадрларни қайта тайёрлаш функцияларини бевосита Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ихтиёрига бериш;

йўловчилар ташиш хавфсизлиги чора-тадбирларини мустаҳкамлаш, автомобилда йўловчилар ва юк ташиш соҳасида истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишининг кучли тизимини яратиш, транспорт хизматлари тизимида суғуртанинг мустақил бозорини ривожлантириш.

2. "Ўзавтотранс" корпорацияси таркибига кирувчи умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти тизими корхоналари ва ташкилотларининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг қуйидаги таклифлари қабул қилинсин:

Ўзбекистон автомобиль транспорти давлат-акционерлик корпорациясини ("Ўзавтотранс"ни) тугатиш;

тугатилаётган "Ўзавтотранс" таркибига кирган ҳудудий давлат-акционерлик концернлари ва бирлашмаларини автомобилда ташувчиларнинг ҳуду-

(Давоми 2-бетда).

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов 4 июн куни Оқсарой қароргоҳида Россиянинг "ЛУКОЙЛ" нефт компанияси раҳбари Вагит Алекперовни қабул қилди.

— Нефт ва газ ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш борасида ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш мамлакатларимиз учун бирдек фойдалидир, — деди Ислом Каримов. — Мамлакатимизда нефт-газ саноатини янада ривожлантириш учун кейинги йилларда амалга оширган чора-тадбирларимиз хорижий компаниялар учун талай қулайликлар яратди.

Хусусан, ўтган йили нефт ва газ конларини қидириш, ўзлаштириш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи хорижий компанияларга имтиёзлар бериш тўғрисида ҳужжат қабул қилинган эди.

"ЛУКОЙЛ" президентининг учрашув олдидан журналистларга берган интервьюсида ҳам Ўзбекистонда нефт ва газ ишлаб чиқариш борасида хорижий компанияларга катта имтиёзлар бериладиганлиги юқори баҳоланди.

Учрашувда Ўзбекистондаги нефт ва газ конларини тадқиқ этиш ва ўзлаштириш борасида "ЛУКОЙЛ" билан ҳамкорлик истиқболлари, ўзаро алоқаларнинг асосий тамойиллари ва шакллари хусусида фикр алмашилди. Шунингдек, Ўзбекистон нефт-газ саноатини зарур асбоб-ускуналар билан таъминлаш борасида ҳамкорлик имкониятлари ҳам муҳокама қилинди.

Катта конларда нефт қазиб олиш, янги нефт ва газ конларини топиш бўйича геологик қидирув, "Ўзбекнефтгаз" миллий акционерлик компаниясини хусусийлаштириш бўйича лойиҳаларда ўзаро ҳамкорлик билан боғлиқ масалалар ҳам учрашув иштирокчиларининг диққат марказида бўлди.

Бугун Ўзбекистон нефт-газ саноатида АҚШ ва Голландия нефт компанияларидан фаол иштирок этаяпти. "ЛУКОЙЛ"нинг улар сафига қўшилиши Ўзбекистонда мазкур соҳа ривожида яна бир муҳим омил бўлиши табиий.

1991 йил Ғарбий Сибирдаги "Лангепаснефтгаз", "Уралнефтгаз" ва "Когалимнефтгаз" корхоналари бирлашуви натижасида ташкил этилган "ЛУКОЙЛ" бугун дунёдаги обрўли нефт компанияларидан бири саналади. Компания Россиянинг 40 минтақасида ва дунёнинг 25 мамлакатида фаолият кўрсатади. Россияда қазиб олинаётган нефтнинг 24 фоизи, ишлаб чиқарилаётган умумий нефт маҳсулотларининг 12 фоизи "ЛУКОЙЛ" ҳиссасига тўғри келади.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти.
Дилшод ЮСУПОВ олган сурат.

Суд ижрочилари ўз хизмат вазифаларини бажаришлари билан боғлиқ ҳолда майиб бўлган ёки уларнинг соғлиғига бошқача тарзда шикаст етказилган ёхуд улар ҳалок бўлган тақдирда, тегишинча суд ижрочисига ёки ҳалок бўлган шахснинг оиласига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва миқдорда бирйўла бериладиган нафақа тўланади.

Суд ижрочиларининг ўз хизмат вазифаларини бажаришлари билан боғлиқ ҳолда уларнинг мол-мулкига етказилган зарар давлат бюджети маблағлари ҳисобидан, бу сумма кейинчалик айбдор шахслардан ундириб олиниб, қопланади.

89-модда. Суд ижрочилари фаолиятининг молиялаштирилиши ва моддий-техника таъминоти

Суд ижрочилари фаолиятининг молиялаштирилиши ва моддий-техника таъминоти Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Судлар фаолиятини ташкилий, моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти томонидан бюджет маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Ижро ҳужжатларининг ижро этилишини таъминлаган суд ижрочисига ижро ҳаракатларини амалга ошириш жараёнида ўзи аниқлаган, қарздорга тегишли мол-мулк ҳисобидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайдиган тартибда ва миқдорда ҳақ тўланади.

Қонун лойиҳасига доир таклиф ва мулоҳазаларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасига юборишингизни сўраймиз: 700035, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси. Телефонлар: 139-81-86, 139-87-34.

40

Лойиҳа

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида

«Халқ сўзи» — «Народное слово»
2001 йил

сумма ундирувчилар ўртасида ушбу Қонуннинг 79-моддасида белгиланган навбат бўйича тақсимланади.

Ҳар бир кейинги навбатдаги талаблар ўзидан олдинги навбатдаги талаблар тўла узилгандан кейин қаноатлантирилади.

Ундирилган сумма бир навбатдаги барча талабларни тўла қаноатлантириш учун етарли бўлмаса, улар ҳар бир ундирувчига тегишли суммага мутаносиб равишда қаноатлантирилади.

79-модда. Ундирувлар навбати

Биринчи навбатда: бюджет ва бюджетдан ташқари фондларга тўловлар бўйича талаблар; меҳнатга оид муносабатлардан келиб чиқадиган талаблар; алиментлар ундириш бўйича талаблар; ҳаётга ёки соғлиққа етказилган зарарни қоплаш бўйича талаблар; адвокатлар томонидан кўрсатилган юридик ёрдам ҳақини тўлаш бўйича талаблар қаноатлантирилади.

Иккинчи навбатда: ижтимоий суғурта бўйича талаблар; жиноят ёки маъмурий ҳуқуқбузарлик туфайли жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкига етказилган зарарни қоплаш бўйича талаблар қаноатлантирилади.

Учинчи навбатда мажбурий суғурта органларининг талаблари қаноатлантирилади.

Тўртинчи навбатда гаровга қўйилган мол-мулк қийматидан ундирув тўғрисидаги гаров билан таъминланган талаблар қаноатлантирилади.

Бешинчи навбатда жисмоний ва юридик шахсларнинг гаров билан таъминланмаган талаблари қаноатлантирилади.

Олтинчи навбатда қолган барча талаблар қаноатлантирилади.

11-боб. Ижро ҳужжатини ижро этмаганлик учун жавобгарлик

80-модда. Ижро ҳужжатини банк ёки бошқа кредит ташкилоти томонидан ижро этмаганлик учун жавобгарлик

Ижро ҳужжати топширилган банк ёки бошқа кредит ташкилоти пул маблағларини ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этмаганлиги учун суд томонидан ундирилиши лозим бўлган сумманинг эллик фоизигача миқдорда жарима солинади.

81-модда. Жисмоний шахсларнинг ижро ҳужжатини ижро этмаганлик учун жавобгарлиги

Ижро ҳужжати уни ихтиёрий равишда ижро этиш учун белгиланган муддатда узрсиз сабабларга кўра ижро этилмаган тақдирда ёки қарздор зиммасига муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёхуд муайян ҳаракатларни содир этишдан ўзини тийиш мажбурияти юклатилган ижро ҳужжати узрсиз сабабларга кўра ижрочи-

36

қарорлар;

8) хўжалик судининг қарорлари;

9) Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ёки халқаро шартномасида назарда тутилган ҳолларда чет эл судлари ва арбитражларининг қарорлари;

10) ўзбошимчалик билан турар жойни эгаллаб олган ёки босиб олиш хавфи билан турган уйларда яшаётган шахсларни маъмурий тартибда кўчириш тўғрисидаги прокурорларнинг қарорлари;

11) суд ижрочиларининг ушбу Қонунда назарда тутилган ҳоллардаги қарорлари;

12) қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда бошқа органларнинг ҳужжатлари.

6-модда. Чет эл судлари ва арбитражлари ҳал қилув қарорларини ижро этиш

Чет эл судлари ва арбитражларининг ҳал қилув қарорларини ижро этиш тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари, халқаро шартномалари ва ушбу Қонун билан белгиланади.

Ўзбекистон Республикаси суди томонидан чет эл судининг ёки арбитражининг ҳал қилув қарори асосида берилган ижро варақаси, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган вақтдан бошлаб уч йил ичида мажбурий ижро этиш учун топширилиши мумкин.

7-модда. Ижро ҳужжатлари

Қуйидагилар ижро ҳужжатлари ҳисобланади:

1) судлар қабул қиладиган суд ҳужжатлари асосида бериладиган ижро варақалари;

2) хўжалик судининг қарорларини мажбурий ижро этиш юзасидан судлар берадиган ижро варақалари;

3) чет эл судлари ва арбитражлари қарорлари асосида Ўзбекистон Республикаси судлари берадиган ижро варақалари;

4) суд буйруқлари;

5) алиментлар тўлаш тўғрисида нотариал тарзда тасдиқланган битимлар;

6) нотариусларнинг ижро хатлари;

7) меҳнат низолари комиссиялари ўз қарорлари асосида берадиган гувоҳномалар;

8) маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколатига эга органлар (мансабдор шахслар) чиқарган қарорлар;

9) ўзбошимчалик билан турар жойни эгаллаб олган ёки босиб олиш хавфи билан турган уйларда яшаётган шахсларни маъмурий тартибда кўчириш тўғрисидаги прокурорларнинг қарорлари.

5

Қирқиш чизиғи

қонунга мувофиқ мол-мулкни хатлаш, хатланган мол-мулкни олиб қўйиш, сақлашга топшириш ва реализация қилиш;

қарздорнинг банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида, омонатларида турган ёки сақлаш учун қўйилган пул маблағларини ҳамда бошқа қимматликларини ҳибсга олиш;

олиб қўйилган мол-мулкни вақтинча сақлаш учун давлат мулкидаги жойлардан, мулкдорнинг розилиги билан эса, бошқа жойлардан фойдаланиш, бундай мол-мулкни сақлаш мажбуриятини тегишли шахслар зиммасига юклаш, ундирувчининг ёки қарздорнинг транспорт воситасидан мол-мулкни ташиш учун сарф-харажатларни қарздордан ундириш ҳисобига фойдаланиш;

ижро ҳаракатлари амалга оширилаётганда асос бўлган ижро ҳужжатлари талабларида ноаниқлик бўлган тақдирда, суддан ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органдан уни ижро этиш тартибини тушунтириб беришни сўраш;

қарздорга, унинг мол-мулки ёки болага нисбатан қидирув эълон қилиш;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳаракатларни амалга ошириш.

84-модда. Суд ижрочиларининг мажбуриятлари

Суд ижрочиси:

ижро иши юритишда иштирок этаётган шахсларга уларнинг процессуал ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

ижро ҳужжатларининг ўз вақтида, тўлиқ ва тўғри ижро этилиши чораларини кўриши;

ижро иши юритиш тарафларига ёки уларнинг вакилларига ижро ишини юритиш материаллари билан танишиш, улардан кўчирмалар, нусхалар олиш имкониятини бериши;

тарафларнинг ижро иши юритиш борасидаги аризаларини ва илтимосномаларини кўриб чиқиши, шикоят қилиш муддатлари ва тартибини тушунтирган ҳолда тегишли қарорлар чиқариши;

агар ўзи ижро иши юритиш жараёнидан манфаатдор бўлса ёки унинг беғаразлигига шубҳа туғдирадиган бошқа ҳолатлар мавжуд бўлса, ўзини ўзи рад этиши шарт.

Суд ижрочисининг зиммасида қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

Суд ижрочиси ўзига берилган ҳуқуқлардан қонунга мувофиқ фойдаланиши ҳамда ўз фаолиятида жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини камситилишига йўл қўймаслиги шарт.

85-модда. Суд ижрочисининг қарори

Ижро иши юритишда суд ижрочиси ижро ҳаракатларини амалга оши-

38

Лойиҳа

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонун суд ҳужжатлари, шунингдек қонунда белгиланган ваколатларга мувофиқ жисмоний ёки юридик шахслар зиммасига пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкни ўзга шахсларга бериш ёхуд улар фойдасига муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёки муайян ҳаракатларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбуриятларини юклаш ҳуқуқи берилган бошқа органларнинг ҳужжатлари мажбурий ижро этилганда юзага келадиган муносабатларни тартибга солади.

2-модда. Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборат.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Ижро этиш органлари

Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини мажбурий ижро этиш суд ижрочиларининг туман (шаҳар) бўлинмалари зиммасига юклатилади. Уларнинг ваколатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Пул маблағларини ундириш тўғрисидаги суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг талабларини ижро этиш қонунда назарда тутилган ҳолларда [illegible]

3

9-боб. Ижро ишини юритишдаги харажатлар

74-модда. Ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатлари

Суд ижрочиларининг депозит ҳисобварағига ўтказилган, ижро ҳаракатларини ташкил этиш ва амалга ошириш учун сарфланган маблағлар, шунингдек ижро ишини юритишда иштирок этувчи тарафлар ва бошқа шахсларнинг маблағлари ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатлари ҳисобланади. Ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатларига қуйидагилар киради:

қарздорнинг мол-мулкини ташиш, сақлаш ва реализация қилишга сарфланган маблағлар;

ижро ҳаракатларини амалга оширишга белгиланган тартибда жалб этилган таржимонлар, мутахассислар ва бошқа шахсларга ҳақ тўлашга сарфланган маблағлар;

ундирилган суммаларни ундирувчига почта орқали ўтказишга (жўнатишга) сарфланган маблағлар;

қарздорни, унинг мол-мулкини ёки қарздордан олиб қўйилган болани қидиришга сарфланган маблағлар;

ижро ҳужжатини ижро этиш жараёнида амалга оширилган бошқа зарур ижро ҳаракатларига сарфланган маблағлар.

Ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатлари ҳужжатлар билан тасдиқланган бўлиши лозим.

75-модда. Харажатларнинг ундирувчи томонидан аванс билан таъминланиши

Ижро ҳаракатларини амалга оширилишини таъминлаш мақсадида ундирувчи суд ижрочисининг депозит ҳисобварағига аванс бадалини ўтказишга ҳақли.

Ушбу Қонун 42-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда ундирувчи қарздорни ёки унинг мол-мулкини қидириш харажатларини аванс билан таъминлаши шарт.

Ижро ҳаракатлари тамомлангандан кейин аванс бадали (ушбу Қонуннинг 76-моддасига мувофиқ харажатларнинг қарздор ҳисобидан қопланиши) [illegible]

34

ларида иштирок этишни шериклардан бирига топширишга мумкин.

10-модда. Ижро иши юритишда вояга етмаганларнинг иштироки

Ижро иши юритишда вояга етмаганларнинг ҳуқуқларини уларнинг қонуний вакиллари — ота-оналари, фарзандликка олувчилари, васийлари ёки ҳомийлари амалга оширадилар.

Фуқаролик, оилавий, меҳнат, маъмурий ҳуқуқий муносабатлардан ҳамда олинган иш ҳақини (даромадини) тасарруф этиш билан боғлиқ битимлардан келиб чиқадиган ишлар бўйича суд ҳужжатлари ва бошқа органларнинг ҳужжатлари асосида берилган ижро ҳужжатлари ижро этилаётганда вояга етмаганлар қонунда назарда тутилган ҳолларда ижро ишида мустақил равишда ўз ҳуқуқларини амалга ошириши ва мажбуриятларини бажариши мумкин.

Ўн олти ёшга тўлган вояга етмаган шахс тўла муомала лаёқатли деб эълон қилинган тақдирда (эмансипация), у ижро ишида мустақил равишда ўз ҳуқуқларини амалга ошириши ва мажбуриятларини бажариши мумкин.

11-модда. Ижро иши юритишда тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Тарафлар ижро иши юритиш материаллари билан танишиш, улардан кўчирмалар, нусхалар олиш, қўшимча материаллар тақдим этиш, илтимосномалар бериш, ижро ҳаракатларини амалга оширишда иштирок этиш, ижро ишини юритишнинг барча масалалари юзасидан оғзаки ва ёзма тушунтиришлар бериш, ижро иши юритиш давомида пайдо бўладиган масалалар юзасидан ўз важлари ва фикр-мулоҳазаларини келтириш, ижро иши юритишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг илтимосномаларига, важлари ва фикр-мулоҳазаларига қарши эътироз билдириш, суд ижрочисига рад қилиш, унинг қарорлари ва ҳаракатлари устидан шикоят қилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Тарафлар ижро ҳаракатларини амалга оширишда суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этишлари шарт.

12-модда. Ижро иши юритишда ҳуқуқий ворислик

Ижро иши юритишда тарафлардан бири чиқиб кетган тақдирда (фуқаронинг вафот этиши, юридик шахснинг қайта ташкил этилиши, бошқа шахс фойдасига талаблардан воз кечиш, қарзни бошқа шахсга ўтказиш) суд ижрочиси ўз қарори билан ушбу тарафни унинг ҳуқуқий ворисига алмаштириши шарт. [illegible]

7

ҲАМКОРЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Дейлик, Эркин савдо зонаси яратиш бўйича икки томонлама мулоқотлар кучайди, Ҳамдўстлик мамлакатлари ҳозирги шароит тақозо этадиган ишларни бажаришга киришди. Мисол сифатида Минскда компьютер ахборотлари соҳасидаги жиноятчиликка қарши ҳамкорликда курашиш ҳақида ҳужжат қабул қилинганини айтиш мумкин. Бунинг нечоғли долзарблиги ва аҳамиятини изоҳлашга ҳожат бўлмаса керак.

Минскда давлатлар раҳбарлари мулоқот жуда очиқ, самимий ва самарали кечганини эътироф этди. Албатта, ҳар қандай давлат бирор тузилмага қўшилса, биринчи навбатда, ўз миллий манфаатларини кўзлаб бу ишга қўл урган бўлади. МДҲдан ҳам ҳар бир аъзо мамлакат ўзига имкон қадар кўп фойда олишга интилади. Бу — табиий. Ҳозир юзага келган вазият илгаригисидан шуниси билан фарқланадики, миллий манфаат йўлидаги интилишлар негизида ўзаро фойда кўриш тамойили ётибди.

Шу ўринда Ўзбекистон Президенти авваллари кўп айтган бир ибратли гап ёдга тушади. Ислом Каримов иқтисодий интеграцияни, икки томонлама алоқаларни ривожлантирмай туриб, МДҲ доирасида кўп томонлама муносабатларни қарор топтириб бўлмаслигини неча бор таъкидлаган. Ҳозир МДҲда айни шундай жараён бошланганига гувоҳ бўлиб турибмиз. Айни шундай кайфият ташқи сиёсатда ҳам ўзаро мувофиқлик юзага келишига сабаб бўляпти.

МДҲ доирасида жиноятчиликка қарши кураш масаласига эътибор кучаймоқда. Минскда қурол-яроғ ва наркотик моддалар контрабандасидан ташқари, маданий ёдгорликлар, осори атиқа, рангли металлар, акциз солиғи солинадиган маҳсулотларнинг ғайриқонуний ташилиши, шунингдек, қонунга хилоф миграция, давлатларни боғлайдиган катта йўллардаги жиноятчилик, автомобиллар билан боғлиқ жиноий бизнесга қарши қўшма операциялар ўтказиш борасида келишиб олинди.

Иқтисодий соҳада, Эркин савдо зонаси барпо этиш ҳақидаги ҳужжат 1994 йилда имзоланган бўлса-да, ҳали ҳам кучга кирмаганини таъкидламоқ жоиз. МДҲнинг ҳар саммитидан кейин ана шу камчилик танқид қилинарди. Ҳозир бу борада баъзи силжишлар бўлиши мумкин, лекин шундай фойдали ҳужжат, етти йилдирки, ҳамон ишламаётгани ғоят ачинарли.

Яна бир масала хавфсизлик мавзуига оиддир. Ислом Каримов ЕХҲТнинг 1999 йил ноябрда Истанбулда бўлган саммитида БМТ раҳнамолигидаги Аксилтеррор маркази тузиш ташаббусини илгари сурган эди. Орадан кўп ўтмай, МДҲ саммити бўлди ва унда Ҳамдўстлик доирасида шундай муассаса тузиш ҳақида гапирилиб қолди. Кейин уни таъсис этиш ҳақидаги келишув тўғрисида протокол имзоланиб, жараён фаоллаша бошлади. Бироқ, ҳозир айрим давлатлар ўзини Аксилтеррор маркази билан МДҲ Коллектив хавфсизлик кенгаши ўртасидаги фарқни англамагандек тутмоқда. Очиқ айтганда, Коллектив хавфсизлик шартномаси билан Аксилтеррор марказига соя солиш ёки бу марказни эътиборсиз қолдиришга, уни қоғозда бору амалда ишламайдиган муассасага айлантиришга уриниш бордек.

Албатта, тўғри ва самарали фойдаланиш йўлга қўйилса, Коллектив хавфсизлик шартномасининг ҳам аҳамиятини рад этиб бўлмайди. Лекин долзарблик нуқтаи назаридан қараганда, Аксилтеррор марказининг мақсад ва вазифалари янада муҳимдир. Коллектив хавфсизлик кенгашининг шу йил май ойида Ереванда бўлган йиғилишида уч йўналишда (Шарқий Европа, Кавказ ва Марказий Осиё) тезкор йиғилувчи кучлар ташкил этишга келишилди. Лекин МДҲнинг Минск саммитида Аксилтеррор маркази ишини фаоллаштириш борасидаги масала муҳокама қилинмагани ачинарли ҳолдир.

Хавфсизлик масаласи — ҳар саммитда диққат марказида турадиган асосий мавзу. Давлатлар раҳбарлари Минскда буни тасдиқлади. Лекин ҳозир асосий хавф-хатар террор, диний экстремизм ва миллий айирмачиликдан келар экан, биринчи галда, бор имкониятни ана шу таҳдиднинг олдини олишга қаратиш тўғри бўларди. Президент Ислом Каримов Минскка кетаётиб берган интервьюсида, биз учун саммитда кўрилиши керак бўлган асосий масала хавфсизлик билан боғлиқ эканини бежиз таъкидламади. МДҲга ҳам, Европа ва дунёнинг бошқа минтақаларига ҳам хавф солаётган терроркнинг йўлига Марказий Осиёда туриб тўсиқ қўйиш энг маъқул йўлдир.

Шундай қилиб, Ҳамдўстликнинг яна бир саммити ортда қолди. У тузилманинг, аъзо давлатлар ўртасида баъзи масалаларда фикрлар ва қарашлар ҳар хиллигига қарамай, ривожланиш йўлидан бораётганлигини яна бир бор намоён этди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Минск-Тошкент.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Автомобиль транспорти соҳасида монополиядан чиқариш ва бошқарувни такомиллаштириш тўғрисида

(Давоми. Боши 1-бетда).

дий уюшмаларига айлантирган ҳолда уларни Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ихтиёрига бериш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

3. Автотранспорт хизматларига тариф сиёсатини шакллантириш масалалари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳамда Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлигига юклансин.

4. Автомобилда йўловчилар ва юк ташиш соҳасида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

автомобиль ва дарё транспортини ривожлантиришнинг комплекс минтақавий дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, иқтисодиётга ва минтақа аҳолисига барқарор автотранспорт хизмати кўрсатиш учун шарт-шароитлар яратиш;

автотранспорт хизматлари бозорида рақобат муҳитини шакллантириш, мулкчиликнинг барча шаклларидаги автомобилда ташувчилар учун фаолият кўрсатишнинг тенг шарт-шароитларини яратиш;

шаҳарларда, шаҳар атрофида, шаҳарлараро /вилоят ичида/ қатновчи йўловчилар ташувчи автомобиль транспортини йўловчилар ташиш йўналишларини ва ҳаракат жадвалларини ўрнатиш;

тегишли ҳудудда автотранспортда йўловчилар ташиш хизматларга ва ижтимоий аҳамиятли юкларни ташиш устидан тариф сиёсати амалга оширилишини назорат қилиш.

5. Автомобилда ташувчиларнинг ҳудудий уюшмаларига қуйидаги асосий вазифалар ва функциялар юклансин:

автомобиль транспорти соҳасида бозор ислоҳотларини янада чуқурлаштириш, автотранспорт корхоналарини хусусийлаштириш ва акциялаштириш жараёнларини ривожлантириш;

йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданияти ва сифатини ошириш, автотранспорт хизматлари сервисини кенгайтириш;

замонавий техника ва технологияларни жорий этиш, таъмирлаш базасини ривожлантириш ва замонавийлаштириш, ҳаракат воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш бўйича инвестиция дастурларини шакллантириш ва амалга ошириш;

йўловчилар ва юкларни шаҳарларда, шаҳарлараро, вилоятлараро ташишни таъминлаш юзасидан автотранспорт корхоналари фаолиятини мувофиқлаштириш.

6. "Ўзавтотранс" давлат-акционерлик корпорацияси тугатилиши муносабати билан Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлигига қуйидагилар юклатилсин:

автомобиль ва дарё транспортида йўловчилар ва юк ташиш хавфсизлигини ташкил этиш ва таъминлашга доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, бошқарув органлари ва хўжалик юритувчи субъектлар томонидан уларга риоя этилиши устидан назорат қилиш;

йўловчилар ва юк ташиш йўналишларини тендер асосида реализация қилиш механизмини жорий этиш, мулкчиликнинг барча шаклларидаги ташувчилар учун фаолият кўрсатишнинг тенг шарт-шароитларини яратиш;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг таклифлари асосида автомобилда йўловчиларни ташишнинг халқаро ва вилоятлараро йўналишларини тасдиқлаш;

автомобилда ташувчилар фаолияти лицензияланишини ташкил этиш ҳамда автомобиль ва дарё транспорти соҳасида лицензия талаблари ва шартларига риоя этилиши устидан назорат ўрнатиш;

автомобиль ва дарё транспорти соҳасида халқаро ҳамкорликни амалга ошириш ҳамда автомобиль ва дарё транспортининг халқаро ташкилотларида Ўзбекистон Республикаси манфаатларини ифода этиш.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон автомобиль транспорти ("Ўзавтотранс") давлат акционерлик корпорациясини ташкил этиш тўғрисида" 1993 йил 8 январдаги ПФ-538-сонли Фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

8. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Давлат мулки қўмитаси ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқувчи ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида таклифлар киритсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мазкур Фармонни амалга ошириш юзасидан 10 кун муддатда қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2001 йил 4 июн.

Бахтли бўл, Рустам!

Ватанимиз мустақилликка эришганидан буён ҳар томонлама етук, баркамол авлодни тарбиялаб, вояга етказиш Ўзбекистон раҳбарияти юритаётган изчил сиёсатнинг устувор йўналишига айланди. Президентимиз Ислом Каримовнинг кўплаб халқаро мусобақаларда Ватанимиз шаънини ҳимоя қилаётган истеъдодли спортчилар тўғрисидаги оталарча ғамхўрлиги — иқтидорли ёшларга кўрсатилаётган эътиборнинг ёрқин далилидир.

Халқаро гроссмейстер, катталар ўртасида шахмат бўйича энг ёш Осиё чемпиони Рустам Қосимжонов ҳам бундай ғамхўрликни ҳис этиб яшамоқда. Рустам спорт шоҳсупасига етти йил илгари, ўсмирлар ўртасида ўтказилган халқаро мусобақаларда чемпионлик унвонига сазовор бўлганда илк бор кўтарилган эди. Ўшанда истеъдодли ўсмирнинг ғалабаси биринчи марта давлатимиз раҳбари томонидан эътироф этилганди.

Шундан буён мамлакатимиз чемпиони Рустам Қосимжонов шахмат мусобақаларида деярли мағлубиятга учрагани йўқ. У минглаб йигит-қизлар учун ҳам, спортнинг мазкур тури ишқибозлари бўлган катталар учун ҳам ёрқин спорт юлдузига айланди. Бугунги кунда Р.Қосимжонов жаҳон рейтингида Анатолий Карповдан ўзиб кетиб, 13-ўринни эгаллаб турибди. Яқинда Рустам гроссмейстерлар ўртасида Германияда бўлиб ўтган халқаро турнирда ғалаба қозонди. Мутахассислар фикрича, навбатдаги ютуқ 22 яшар спортчи рейтингининг янада ўсишига олиб келади ҳамда вақти келиб, дунёнинг энг кучли ўн шахматчиси қаторидан ўрин олишига ёрдам беради.

Шу кунларда эса Рустамнинг ҳаётида яна бир қувончли воқеа рўй берди. У Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти талабаси, халқаро тоифадаги спорт устаси, бадиий гимнастика бўйича Ўзбекистоннинг 1999 йилги мутлақ чемпиони Феруза Шарипова билан турмуш қурди.

Давлатимиз раҳбари номидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов ёшларни ушбу шодиёна билан самимий қутлаб, уларга бахт-саодат, спортда янги ғалабалар тилади ҳамда қимматбаҳо совғалар топширди.

А. ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

Минтақавий семинар

2001 йил 3 июн куни Ўзбекистон Республикаси Олий судида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик ва суд ҳуқуқ масалалари қўмитаси ҳамда Суд-ҳуқуқ соҳасида тадбирлар дастури тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳи томонидан ташкил қилинган «Демократик жараёнлар ва суд-ҳуқуқ ислоҳотлари» мавзусида минтақавий семинар бўлиб ўтди.

Семинарда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги дастурий маърузасидан суд-ҳуқуқ ислоҳотлари соҳасида келиб чиқадиган вазифалар, давлат ва жамият ҳаётини демократлаштириш жараёнининг узвий қисми сифатида амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислоҳотлари дастурининг бажарилиши ҳақида фикр алмашилди.

Семинар қатнашчилари суд қарорлари ва ҳукмларининг қонунийлиги, асослилиги ва адолатлилигини апелляция, кассация ва назорат тартибида текширишда қонун талабларига қатъий риоя этиш, бу борада суд амалиётини такомиллаштириш, фуқароларни сарсон қилмасдан ишларини ўз вақтида қонуний ҳал қилиш зарурлиги ҳақида маслаҳатлашиб олдилар.

Шунингдек, Департамент ҳудудий бўлимларининг судлар фаолиятини таъминлаш борасидаги вазифалар муҳокама қилиниши билан бирга, судьяликка номзодлар захирасини яратиш ва судьялик лавозимларига номзодлар кўрсатишда Департамент ва унинг бўлимлари алоҳида ваколатга эга бўлмасдан ўз Низомига кўра судьяларнинг малака ҳайъатлари қарор ва хулосалари асосида иш олиб боришлари ва қонун талабларига қатъий риоя этишлари лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Буклаш чизиғи — Қирқиш чизиғи

10) суд ижрочиларининг қарорлари;

11) қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда бошқа органларнинг ҳужжатлари.

Ижро ҳужжатининг асл нусхаси йўқолган тақдирда, қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда бериладиган унинг дубликати ундирув учун асос бўлади.

8-модда. Ижро ҳужжатларининг мазмуни

Ижро ҳужжатида қуйидагилар кўрсатилиши лозим:

1) ижро ҳужжатини берган суд ёки бошқа органнинг номи;

2) ижро ҳужжатининг қайси иш бўйича берилганлиги ва унинг тартиб рақами;

3) ижро этилиши шарт бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжати қабул қилинган сана;

4) ундирувчи ва қарздорнинг номи, уларнинг манзиллари; жисмоний шахслар учун — қарздорнинг туғилган санаси ва жойи, иш жойи;

5) суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатининг қарор қисми;

6) суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжати кучга кирган сана;

7) ижро ҳужжати берилган сана ва уни ижрога топшириш муддати.

Суд ҳужжати асосида берилган ижро ҳужжати судья томонидан имзоланади ва суднинг гербли муҳри билан тасдиқланади.

Бошқа органнинг ҳужжати асосида берилган ижро ҳужжати мазкур ҳужжатни қабул қилган органнинг ваколатли мансабдор шахси томонидан имзоланади ва тегишли органнинг муҳри билан тасдиқланади.

Суд буйруғи ва алиментлар тўлаш тўғрисидаги нотариал тарзда тасдиқланган битим, шунингдек нотариус ижро хатининг мазмуни қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

2-боб. Ижро иши юритишда иштирок этувчи шахслар

9-модда. Ижро иши юритишдаги тарафлар

Ундирувчи ва қарздор ижро иши юритишдаги тарафлар ҳисобланади.

Ижро ҳужжати кимнинг фойдасига ёки манфаатларини кўзлаб берилган бўлса, ўша шахс ундирувчи ҳисобланади.

Ижро ҳужжатида назарда тутилган муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёки уларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбурияти кимнинг зиммасига юклатилган бўлса, ўша шахс қарздор ҳисобланади.

Ижро иши юритишда бир нечта ундирувчи ёки қарздор иштирок этиши мумкин. Уларнинг ҳар бири бошқа тарафга нисбатан ижро иши юритишда мустақил иштирок этади ёки ижро ҳаракат-

6

ларидан ортиқча қисми ундирувчига қайтарилади.

76-модда. Ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатларини қоплаш тартиби

Ижро ҳаракатларини амалга оширишга кетган харажатлар қарздордан ундирилиб, суд ижрочиларининг депозит ҳисобварағига ўтказилади.

Агар ундирувчи ўз ҳаракати ёки ҳаракатсизлиги билан ижро ҳужжатини ижро этишга тўсқинлик қилиб, ижро ҳужжатини ижро этиш пайтида қарздордан олинган ашёларни қабул қилишдан асоссиз бош тортганлиги сабабли ижро ишини юритиш тугатилса, ижро ҳужжатини ижро этиш ва уни ундирувчига қайтариш учун кетган харажатлар ундирувчидан ундирилади. Бундай ҳолларда харажатларни ундирув суд қарорига асосан амалга оширилади.

Суд ижрочиси қарорининг нусхаси тарафларга уч кунлик муддатда юборилади.

Қарор юзасидан судга шикоят бериш ёки протест билдириш мумкин.

Ушбу Қонун 42-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда қарздорни ёки унинг мол-мулкини қидиришга кетган харажатларни қоплашни қарздор рад этган ёки ундан бўйин товлаган тақдирда, уларни қоплаш тўғрисидаги масала ундирувчининг аризасига биноан ёки суд ижрочисининг ташаббуси билан суд тартибида ҳал қилинади, бунда судга ариза берилганда давлат божи тўланмайди.

10-боб. Ундирилган пул суммаларини тақсимлаш ва ундирувчи талабларини қаноатлантиришнинг навбати

77-модда. Ундирилган пул суммасини тақсимлаш

Суд ижрочиси қарздордан ундирган, шу жумладан унинг мол-мулкини реализация қилиш йўли билан олган пул суммасидан ижро ҳужжатини ижро этиш жараёнида қарздорга солинган жарималар тўланади, ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатлари қопланади. Қолган пул суммасидан ундирувчининг талабларини қаноатлантириш учун фойдаланилади.

Ундирувчининг барча талаблари қаноатлантирилгандан кейин қолган пул суммаси қарздорга қайтарилади.

78-модда. Ундирувчиларнинг талабларини қаноатлантириш навбати

Қарздордан ундирилган пул суммаси ижро ҳужжатлари бўйича барча талабларни қаноатлантириш учун етарли бўлмаса, бу

35

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг
ҚАРОРИ

«Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси биринчи ўқишда маъқуллансин.

2. «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси учун «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида эълон қилинсин.

3. Олий Мажлиснинг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси тушган таклифларни манфаатдор вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар билан биргаликда умумлаштирсин ҳамда «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг маромига етказилган лойиҳасини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси муҳокамасига киритсин.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг Раиси **Э. ХАЛИЛОВ**

Тошкент шаҳри,
2001 йил 12 май.

2

ришда қабул қилган қарорлари (ижро иши юритишни кўзғатиш, жарима солиш ва шу кабилар) тарафлар ва бошқа шахслар манфаатларига дахлдор бўлса, суд ижрочиси тегишли қарор чиқаради.

Суд ижрочисининг қарорида қуйидагилар кўрсатилиши шарт:

қарор чиқарилган сана ва жой;

қарорни чиқарган шахснинг лавозими, фамилияси, исми ва отасининг исми;

қарор қайси ижро ишини юритиш юзасидан чиқарилганлиги;

қарор орқали ҳал қилинадиган масала;

қабул қилинаётган қарорнинг суд ижрочиси амал қилган қонунлар ва бошқа қонун ҳужжатларини кўрсатган ҳолдаги асослари;

кўрилаётган масала бўйича хулоса;

қарор устидан шикоят бериш ёки протест келтириш тартиби ва муддати.

Суд ижрочисининг қарори устидан қарор чиқарилган кундан эътиборан ўн кунлик муддат ичида судга шикоят бериш ёки протест билдириш мумкин.

86-модда. Суд ижрочисининг талабларини бажаришнинг мажбурийлиги

Суд ижрочисининг ўз ваколатлари доирасидаги талаблари Ўзбекистон Республикаси ҳудудида барча органлар, жисмоний ёки юридик шахслар томонидан бажарилиши мажбурийдир.

Суд ижрочилари ўз ваколатларини амалга ошириши учун зарур бўлган ахборот, ҳужжатлар ва ҳужжат нусхалари уларнинг талабига кўра бепул ва суд ижрочиси томонидан белгиланган муддатда тақдим этилади.

Суд ижрочисининг талабларини бажармаслик, унинг зиммасига юкланган вазифаларни бажаришига монелик қилувчи хатти-ҳаракатлар содир этиш қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка олиб келади.

87-модда. Суд ижрочиларининг жавобгарлиги

Суд ижрочисининг хатти-ҳаракатлари устидан бўйсунув тартибида юқори турувчи органга (мансабдор шахсга) ёки судга шикоят қилиш мумкин.

Суд ижрочилари содир этган ҳуқуқбузарликлари учун қонунга мувофиқ жавобгар бўладилар.

Суд ижрочиси томонидан жисмоний ва юридик шахсларга етказилган зарар қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда қопланиши лозим.

88-модда. Суд ижрочиларининг ижтимоий ҳимояси

Суд ижрочилари давлат бюджети маблағлари ҳисобидан давлат мажбурий суғуртасидан ўтказилиши керак.

39

Қирқиш чизиғи

мажбурий ҳисобланган бўлса, унинг ўрнига ижро иши юритишга кирган ҳуқуқий ворис учун ҳам шу даражада мажбурийдир.

13-модда. Ижро иши юритишда тарафлар вакилларининг иштироки

Жисмоний шахслар ижро иши юритишда мустақил равишда ёки вакиллари орқали иштирок этишлари мумкин. Ижро иши юритишда жисмоний шахснинг шахсан иштирок этиши уни вакилга эга бўлиш ҳуқуқидан маҳрум этмайди. Агар ижро ҳужжати бўйича қарздор зиммасига фақат у шахсан ижро этиши мумкин бўлган мажбуриятлар юклатилган бўлса, уларни ижро этишда қарздор ўз вакили орқали ҳаракат қилишга ҳақли эмас.

Юридик шахслар ижро иши юритишда қонун ҳужжатларида ёки таъсис ҳужжатларида ўзларига берилган ваколатлар доирасида ҳаракат қиладиган ўз органлари ёки мансабдор шахслари орқали ёхуд мазкур органлар ва мансабдор шахсларнинг вакиллари орқали иштирок этадилар.

Юридик шахснинг номидан иштирок этувчи шахслар уларнинг мансаб мавқеини ва ваколатларини тасдиқловчи ҳужжатларга эга бўлиши шарт.

14-модда. Вакилнинг ваколатлари

Вакилнинг ваколатлари қонунга мувофиқ берилган ва расмийлаштирилган ишончнома билан тасдиқланган бўлиши керак.

Ижро иши юритишда иштирок этувчи вакил ўзини вакил қилган шахс номидан ижро иши юритиш билан боғлиқ барча ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқига эга.

Вакил қилаётган шахс бераётган ишончномада вакилнинг қуйидаги ҳаракатларни амалга ошириш ваколатлари махсус кўрсатиб ўтилган бўлиши керак:

ижро ҳужжатини топшириш ва чақириб олиш;

ундирувдан воз кечиш;

ваколатларни бошқа шахсга ўтказиш (ишониб топшириш);

суд ижрочисининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят бериш ва уни рад қилиш;

ундирилган мол-мулкни (шу жумладан пулни) олиш;

ундирувчи ва қарздор ўртасида келишув битими тузиш.

15-модда. Вакил бўлолмайдиган шахслар

Вояга етмаган ёки васийликда ёхуд ҳомийликда турган шахслар ижро ишини юритишда вакил бўлишлари мумкин эмас.

Судьялар, прокурорлар, терговчилар, суриштирувчилар, суд ижрочилари ва суд аппарати ходимлари ижро ишини юритишда вакиллик қилишлари мумкин эмас. Бу қоида мазкур шахслар ижро ишини юритишда тегишли суд, прокуратура органининг ваколатли вакили ёки қонуний вакил сифатида иштирок этадиган ҳолларга нисбатан татбиқ этилмайди.

8

мол-мулкни албатта хатлаган ҳолда амалга оширилади.

Суд ижрочиси зарур ҳолларда қилинадиган харажатларни қарздорнинг зиммасига юклаган ҳолда унинг мол-мулки сақланишини таъминлайди. Мол-мулк кўпи билан уч йил сақлаб турилади, бу муддат ўтгач, мол-мулк эгасиз ашёни реализация қилиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда реализация қилинади. Мол-мулкни реализация қилишдан тушган маблағ бюджет даромадига ўтказилади.

Кўчириш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш суд ижрочиси томонидан кўчириш тўғрисида далолатнома тузиш орқали расмийлаштирилади.

73-модда. Ундирувчини кўчириб киритиш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш

Ундирувчини кўчириб киритиш тўғрисидаги ижро ҳужжати ихтиёрий равишда ижро этиш учун суд ижрочиси белгилаган муддатда ижро этилмаган тақдирда, кўчириб киритиш суд ижрочиси томонидан амалга оширилади.

Кўчириб киритиш суд ижрочиси томонидан ундирувчининг ижро ҳужжатида кўрсатилган хонага монеликсиз киришини ва унда яшашини таъминлашдан иборат бўлади. Бунда қарздорга мажбурий кўчириб киритиш амалга оширилаётгани ва у ундирувчининг яшашига монелик қилмаслиги шарт эканлиги тушунтирилади.

Ундирувчини кўчириб киритиш тўғрисидаги ижро ҳужжатининг ижро этилишига қарздор монелик қилган тақдирда, ижро ҳаракатлари холислар иштирокида, зарур ҳолларда эса — ички ишлар органлари ходимларининг кўмагида амалга оширилади. Ундирувчининг яшашига монелик қилиш кейинчалик ҳам давом этса, мазкур ҳаракатлар яна амалга оширилади ва ушбу Қонуннинг 81-моддасида назарда тутилган жавобгарлик чоралари қўлланилади.

Ундирувчини кўчириб киритиш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш суд ижрочиси томонидан кўчириб киритиш тўғрисида далолатнома тузиш орқали расмийлаштирилади.

Агар ундирувчининг тегишли хонадан ҳар куни монеликсиз фойдаланиш имконияти таъминланган бўлса, ижро ҳужжати ижро этилган ҳисобланади.

Агар ундирувчини кўчириб киритиш тўғрисида далолатнома тузилганидан кейин қарздор ундирувчининг яшашига яна монелик қилса, ижро ҳужжати бўйича ижро ишини юритиш янгидан тикланиши мумкин.

Ижро ҳужжати бўйича қарздор бўлмаган шахс ундирувчининг яшашига монелик қилса, ижро ишини юритиш қайта тикланмайди. Бундай ҳолда кўчириб киритиш тўғрисидаги масала суд тартибида ҳал қилинади.

33

банклар ҳамда бошқа кредит ташкилотлари томонидан амалга оширилади.

Суд ҳужжатларининг ва бошқа органлар ҳужжатларининг талаблари қонунда назарда тутилган ҳолларда ўзга юридик шахслар, шунингдек жисмоний шахслар томонидан ҳам ижро этилиши мумкин.

Ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган органлар мажбурий ижро этиш органлари ҳисобланмайди.

4-модда. Банклар ва бошқа кредит ташкилотлари томонидан ижро ҳаракатларининг таъминланиши

Агар ундирувчи банкда ёки бошқа кредит ташкилотида қарздорнинг ҳисобварақлари мавжудлиги ҳақидаги маълумотларга эга бўлса, пул маблағларини ундириш тўғрисидаги суд ҳужжатларининг ва бошқа органлар ҳужжатларининг талаблари баён этилган ижро ҳужжатини ундирувчи бевосита ана шу банкка ёки бошқа кредит ташкилотига юбориши мумкин.

Қарздорнинг ҳисобварақлари бўйича хизмат кўрсатувчи банк ёки бошқа кредит ташкилоти ижро ҳужжати олинган кундан эътиборан уч кунлик муддат ичида ижро ҳужжатида баён этилган пул маблағларини ундириш тўғрисидаги талабларни ижро этади ёхуд қарздорнинг ҳисобварақларида ундирувчининг талабларини қаноатлантириш учун етарли пул маблағи йўқлиги сабабли кўрсатилган талаблар тўла ёки қисман ижро этилмаганлигини қайд этиб қўяди.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган талабларни ижро этмаслик суднинг қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ва миқдорда банкка ёки бошқа кредит ташкилотига жарима солиши учун асос бўлади.

5-модда. Ижро этилиши лозим бўлган суд ҳужжатлари ва бошқа органларнинг ҳужжатлари

Ушбу Қонунда белгиланган қоидаларга биноан қуйидагилар ижро этилиши лозим:

1) фуқаролик ишлари ва хўжалик низолари бўйича судларнинг ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлари;

2) жиноят ишлари бўйича суд ҳукмлари, ажримлари ва қарорларининг мулкий ундиришга оид қисми;

3) маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд қарорларининг мулкий ундиришга оид қисми;

4) алиментлар тўлаш тўғрисидаги нотариал тарзда тасдиқланган битимлар;

5) нотариусларнинг ижро хатлари;

6) меҳнат низолари комиссияларининг қарорлари;

7) маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколатига эга органлар (мансабдор шахслар) чиқарган

4

си белгилаган муддатда ижро этилмаган тақдирда, суд ижрочиси жисмоний шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваригача миқдорда, мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн беш бараваригача миқдорда жарима солади.

12-боб. Суд ижрочисининг мақоми

82-модда. Суд ижрочиси

Қоида тариқасида олий юридик ёки ўрта махсус (юридик) маълумотга эга бўлган Ўзбекистон Республикасининг фуқароси суд ижрочиси бўлиши мумкин. Суд ижрочиларини лавозимга тайинлаш ва лавозимдан озод қилиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Судлар фаолиятини ташкилий, моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти томонидан амалга оширилади.

Суд ижрочиси ҳокимият вакили ҳисобланади ва у хизмат вазифаларини бажараётганда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган намунадаги махсус кийимда бўлади.

Суд ижрочиларига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда адлия органлари ходимлари мартаба унвонлари берилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Судлар фаолиятини ташкилий, моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг суд ҳужжатлари ва бошқа ҳужжатларни ижро этиш бўлими бошлиғи ва мутахассислари, шу Департамент ҳудудий бўлимларининг суд қарорларини ижро этиш масалалари бўйича бош ва етакчи инспекторлари суд ижрочилари мақомига эга.

83-модда. Суд ижрочиларининг ҳуқуқлари

Суд ижрочиси ижро ҳаракатларини амалга оширишда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

зарур ахборот, тушунтириш ва маълумотномалар олиш;

ишлаётган қарздорларга нисбатан корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг ижро этилишини ва молиявий ҳужжатларнинг юритилишини ижро иши юритишга мувофиқ текширувдан ўтказиш;

ижро иши юритишда иштирок этаётган жисмоний ва юридик шахсларга муайян ижро ҳаракатларини амалга ошириш масалалари юзасидан топшириқлар бериш;

қарздорлар эгаллаб турган ёки уларга қарашли бўлган бинолар ва омборларга кириш, мазкур бинолар ва омборларни кўздан кечириш, зарурат бўлганда уларни очиш, шунингдек суд ажрими асосида бундай ҳаракатларни бошқа шахслар эгаллаб турган ёки уларга қарашли бўлган бинолар ва омборларда амалга ошириш;

37

8-боб. Мулкий хусусиятга эга бўлмаган низолар бўйича ижро ҳужжатларини ижро этиш

70-модда. Қарздорга муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёки уларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбуриятини юкловчи ижро ҳужжатларини ижро этишнинг умумий шартлари

Суд ижрочиси қарздорга муайян ҳаракатларни амалга ошириш ёки уларни амалга оширишдан ўзини тийиш мажбуриятини юкловчи ижро ҳужжати бўйича ижро иши юритишни қўзғатаётганда уларни ихтиёрий равишда ижро этиш учун унга беш кунлик муддат белгилайди.

Ижро этиш мумкин бўлмаган тақдирда, суд ижрочиси ижро ҳужжатини судга ёки уни берган бошқа органга қайтариш тўғрисида қарор чиқаради.

71-модда. Ишга тиклаш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш

Ходимни, башарти у билан тузилган меҳнат шартномаси қонунга хилоф равишда бекор қилинган бўлса, ёки ноқонуний бошқа ишга ўтказилган ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги ижро ҳужжати дарҳол ижро этилади.

Ишга тиклаш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш иш берувчи меҳнат шартномасини бекор қилиш ёки бошқа ишга ўтказиш ҳақидаги ўзининг ноқонуний фармойишини бекор қилиш тўғрисида буйруқ чиқариб, ноқонуний ишдан бўшатилган ёки ноқонуний бошқа ишга ўтказилган ходим аввалги меҳнат мажбуриятларини бажаришга амалда қўйилган вақтдан бошлаб тамомланган деб ҳисобланади.

72-модда. Қарздорни кўчириш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этиш

Қарздорни кўчириш тўғрисидаги ижро ҳужжати суд ижрочиси белгилаган муддатда ижро этилмаган тақдирда кўчириш суд ижрочиси томонидан мажбурий тартибда амалга оширилади.

Суд ижрочиси мажбурий кўчириш куни ва вақти тўғрисида қарздорга расман маълум қилади. Кўчириш куни тўғрисида хабардор қилинган қарздорнинг ҳозир бўлмаслиги ижро ҳужжатини ижро этиш учун тўсқинлик қилмайди.

Кўчириш ижро ҳужжатида кўрсатилган хонани кўчирилувчидан, унинг мол-мулкидан, уй ҳайвонларидан бўшатишдан ва кўчирилувчининг бўшатилган хонадан фойдаланишини ман қилишдан иборат бўлади.

Кўчириш холислар иштирокида, зарур ҳолларда — ички ишлар органлари ходимларининг кўмагида, суд ижрочиси томонидан

16-модда. Қонуний вакиллар

Ижро иши юритишда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган жисмоний шахсларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонун билан муҳофаза қилинадиган манфаатларини уларнинг қонуний вакиллари — ота-оналари, фарзандликка олувчилари, васийлари ёки ҳомийлари ҳимоя қиладилар. Улар ўз ваколатларини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этадилар.

Қонуний вакиллар вакил қилаётганларга амалга ошириш ҳуқуқи берилган барча ҳаракатларни қонунда назарда тутилган чекланишлар билан вакил қилаётганларнинг номидан бажарадилар.

Белгиланган тартибда бедарак йўқолган деб топилган жисмоний шахс иштирок этиши лозим бўлган ижро иши бўйича, бедарак йўқолганнинг мол-мулки ишончли бошқарувига берилган ва қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тайинланган шахслар бедарак йўқолган шахснинг вакили сифатида қатнашадилар.

Вафот этган ёки белгиланган тартибда вафот этган деб эълон қилинган шахснинг меросхўри иштирок этиши лозим бўлган ижро иши бўйича, агар меросни ҳали ҳеч ким қабул қилиб олмаган бўлса, меросхўрнинг вакили сифатида васий ёки мерос мол-мулкни муҳофаза қилиш ва бошқариш учун тайинланган сақловчи қатнашади.

Қонуний вакиллар ижро иши юритишда иштирок этишни ўзлари вакил сифатида танлаган бошқа шахсга топшириш ҳуқуқига эгадирлар.

17-модда. Ижро иши юритишда таржимоннинг иштироки

Ижро ҳаракатлари амалга оширилаётганда ижро иши юритилаётган тилни билмайдиган шахсларга таржимон хизматидан фойдаланиш ҳуқуқи таъминланади.

Таржима қилиш учун зарур бўлган тилларни биладиган ҳар қандай вояга етган, муомалага лаёқатли жисмоний шахс таржимон бўлиши мумкин. Таржимон суд ижрочисининг қарори билан тайинланади.

Таржимон ўз меҳнати учун ҳақ олиш ҳуқуқига эга бўлиб, бу ҳақ ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатларига киритилади.

Таржимон била туриб, нотўғри таржима қилган тақдирда қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўлади, бу ҳақда уни суд ижрочиси ёзма равишда огоҳлантиради.

18-модда. Ижро иши юритишда холисларнинг иштироки

Қарздор эгаллаб турган ёки унга қарашли хоналар ва омборларни очиш, қарздорнинг мол-мулкини кўздан кечириш, уларни хатлаш, олиб қўйиш ва бериш билан боғлиқ ижро ҳаракатларини амалга оширишда холислар иштирок этиши шарт. Бошқа ҳолларда, холислар суд ижрочисининг ихтиёрига кўра чақирилади.

Зарур ҳолларда, суд ижрочиси мол-мулк қийматини аниқлаш учун мутахассисни жалб этади.

Қимматли қоғозлар, валюта қимматликлари, қимматбаҳо металлар ва қимматбаҳо тошлардан ясалган заргарлик буюмлари ва бошқа рўзғор буюмлари, антикварлар, асл тасвирий санъат ва ҳайкалтарошлик асарлари рўйхатга олиниб,албатта мутахассислар иштирокида баҳоланади, сўнгра (уч сутка ичида) жавобгарликни юклаган ҳолда сақлаш учун банкка топширилади, муайян турдаги бойликлар музейга ёки уларнинг сақланиш шароитларини таъминловчи бошқа махсус муассасага топширилиши лозимлиги тўғрисида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

54-модда. Мол-мулкни сақлаш

Қарздорнинг мол-мулки сақлаш учун қарздорга ёки суд ижрочиси тайинлаган бошқа шахсларга (бундан буён матнда сақловчи деб юритилади) мол-мулкни хатлаш далолатномасига имзо қўйдирган ҳолда топширилади. Агар мол-мулкнинг хоссаларига кўра фойдаланиш унинг йўқ бўлиб кетишига ёки қиммати пасайишига олиб келмаса, сақловчи ундан фойдаланиши мумкин.

Сақловчи, агар қарздор унинг ўзи ёки унинг оила аъзолари (қарздор юридик шахс бўлса, унинг ходими) бўлмаса, сақлаганлиги учун тегишли ҳақ олади. Сақловчининг мол-мулкни сақлаш учун қилган зарур харажатлари ҳам мазкур мол-мулкдан фойдаланиш орқали амалда олган фойдаси чегириб ташланган ҳолда қопланади.

Хатланган ва олиб қўйилган мол-мулкни сақлаш тартиби ҳамда шартлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

55-модда. Хатланган мол-мулкни реализация қилиш

Қарздорнинг хатланган мол-мулкини реализация қилиш, агар қонун ҳужжатларида бошқача ҳол назарда тутилган бўлмаса, хатлаш асослари ва мол-мулк турларидан қатъи назар, хатланган кундан бошлаб икки ой ичида уни сотиш йўли билан амалга оширилади, қонунга мувофиқ муомаладан чиқарилган мол-мулк бундан мустасно.

Қарздорнинг мол-мулки шартнома-воситачилик асосларида ёки аукцион савдоси шартларига мувофиқ реализация қилинади, кўчмас мулк бундан мустасно.

Қарздорнинг кўчмас мулки ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан ким ошди савдоси ўтказиш йўли билан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда сотилади.

Агар мол-мулк икки ой ичида реализация қилинмаса, ундирувчига мол-мулкни баҳоланган суммада ўзида қолдириш ҳуқуқи берилади. Ундирувчи мол-мулкни олишдан воз кечган тақдирда,

датлари ҳар бир тўлов учун алоҳида ҳисобланади.

28-модда. Ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддатининг узилиши

Ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддати:

1) ижро ҳужжати ижрога топширилганда;

2) ижро ҳужжати қарздор томонидан қисман ижро этилганда узилади.

Ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддати узилгандан сўнг муддатнинг ўтиш даври янгидан бошланади. Муддат узилгунга қадар ўтган вақт янги муддат ҳисобига киритилмайди.

Ижро ҳужжати уни тўлиқ ёки қисман ижро этишнинг имконияти йўқлиги сабабли ундирувчига қайтарилган тақдирда, уни ижрога топшириш муддати узилгандан кейин ижро ҳужжати ундирувчига қайтарилган кундан бошлаб ҳисобланади.

29-модда. Ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддатини ўтказиб юбориш оқибатлари

Ижрога топшириш муддати ўтказиб юборилган ижро ҳужжатини суд ижрочиси иш юритиш учун қабул қилмасдан, бу ҳақда тегишли қарор чиқаради.

Ижро варақаси ёки суд буйруғини ижрога топшириш муддатини ўтказиб юборган ундирувчи тегишли ҳужжатни қабул қилган судга ёки бу ҳужжат ижро этиладиган жойдаги судга ўтказиб юборилган муддатни тиклаш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилишга ҳақлидир. Бошқа ижро ҳужжатлари бўйича ўтказиб юборилган муддатлар тикланмайди.

30-модда. Ижро ҳаракатлари амалга ошириладиган муддатлар

Суд ижрочиси ижро ҳужжатининг ижро ҳаракатларини ва талабларини ижро ҳужжати келиб тушган кундан эътиборан кўпи билан икки ой муддат ичида амалга ошириши ва ижро этиши лозим.

Ижро ҳужжатларининг қуйидаги талаблари дарҳол ижро этилиши керак:

1) алиментлар ҳамда уч ойдан ошмаган иш ҳақини ундириш тўғрисидаги талаблар;

2) қонунга хилоф равишда меҳнат шартномаси бекор қилинган ёки бошқа ишга ўтказилган ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги, меҳнат шартномасини бекор қилиш асосининг мазмунини ўзгартириш тўғрисидаги талаблар;

3) ижро ҳужжатида баён этилган талаблар дарҳол ижро этилиши ҳужжатда кўрсатилган ёки дарҳол ижро этилиши қонунда назарда тутилган ҳоллардаги бошқа ишларга доир талаблар.

31-модда. Ижро этилиши лозим бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини тушунтириш

Ижрога топширилган ижро ҳужжатидаги талаблар ноаниқ бўлган

ижарага берувчининг ундирувни узоқ муддатли ижара ҳуқуқига қаратишга розилигини тасдиқловчи ҳужжат ёки агар ижара ҳуқуқи ижарага олувчи томонидан кимошди савдоси натижасида олинган бўлса, узоқ муддатли ижара ҳуқуқини ижарага берувчининг розилигисиз ўтказиш имконини берувчи ҳужжат.

Қурилиши тугалланмаган объектга бўлган ҳуқуқни сотишда суд ижрочиси ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларга қўшимча равишда қуйидагиларни илова қилади:

ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги қарор нусхаси;

тегишли давлат органининг қурилиш учун рухсатномаси нусхаси;

буюртмачининг таъсис ҳужжатлари нусхаси.

7-боб. Қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларга нисбатан ундирув

63-модда. Ундирувни қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларга қаратиш

Даврий тўловларни ундириш, энг кам иш ҳақининг икки бараваридан ошмаган миқдордаги суммани ундириш тўғрисидаги қарорларни ижро этишда ундириладиган суммани тўлиқ узиш учун қарздорнинг мол-мулки бўлмаса ёки мол-мулки етарли бўлмаса, ундирув қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларга қаратилади.

64-модда. Қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлардан ушлаб қолинадиган суммалар миқдорини ҳисоблаб чиқариш

Қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлардан ушлаб қолинадиган суммалар миқдори солиқлар ушлаб қолингандан кейин қолган суммадан ҳисоблаб чиқарилади.

65-модда. Қарздорнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлардан ушлаб қолинадиган суммалар миқдори

Ижро ҳужжатлари бўйича қарз тўлиқ узилгунга қадар, қарздорга тўланадиган иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларнинг кўпи билан эллик фоизи ушлаб қолиниши мумкин.

Бир нечта ижро ҳужжати бўйича ундирув иш ҳақига ва унга тенглаштирилган тўловларга қаратилганда, ходимда иш ҳақининг эллик фоизи сақланиши лозим.

66-модда. Ундирувни жазони ўтаётган қарздорнинг иш ҳақига қаратиш

Ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилинган шахсдан ижро ҳужжатлари бўйича ундирув суд ҳукми ёки қарорига кўра амалга оширилган ушлаб қолиш суммасини ҳисобга олмаган ҳолда иш ҳақининг тўлиқ суммаси ҳисобидан амалга оширилиши лозим.

Жазони ижро этиш колонияларида, тарбия колониялари ва

органларига тегишли талабнома — хат юборади.

22-модда. Ижро иши юритишда рад қилиш

Агар суд ижрочиси, таржимонлар ва мутахассислар тарафларнинг, улар вакилларининг ёки ижро иши юритишда иштирок этаётган бошқа шахсларнинг қариндошлари бўлсалар ёхуд ижро иши юритиш натижасидан манфаатдор бўлсалар ёки уларнинг беғаразлигига шубҳа туғдирадиган бошқа ҳолатлар мавжуд бўлса, улар ижро иши юритишда иштирок этиши мумкин эмас ва улар рад қилиниши лозим.

Рад қилиш учун ҳолатлар мавжуд бўлса, рад қилиш талаблари татбиқ этиладиган шахс ўзини ўзи рад қилиши шарт. Худди шу асослар бўйича ундирувчи, қарздор ёки уларнинг вакиллари мазкур шахсни рад қилишлари мумкин. Рад қилиш асосланган бўлиши, ёзма равишда баён этилиши ва ижро ҳаракатларини амалга ошириш бошлангунига қадар маълум қилиниши керак, рад қилиш учун асослар мавжудлиги ижро ҳаракатларини амалга ошириш бошланганидан кейин маълум бўлиб қолган ҳоллар бундан мустасно.

Таржимон ва мутахассисни рад қилиш тўғрисидаги масалани суд ижрочиси ҳал қилади. Суд ижрочиси таржимон ва мутахассисни рад қилиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш натижаларига мувофиқ асосланган қарор чиқаради, қарор катта суд ижрочиси томонидан тасдиқланади.

Суд ижрочисини рад қилиш тўғрисидаги масала тегишли катта суд ижрочиси томонидан ҳал қилинади.

Суд ижрочисини рад қилиш тўғрисидаги ариза қаноатлантирилган тақдирда, у ижро этаётган ижро ҳужжати катта суд ижрочиси томонидан бошқа суд ижрочисига ўтказилади.Суд ижрочисини рад қилиш қабул қилинмаган тақдирда судга шикоят қилиш ёки протест билдириш мумкин.

3-боб. Ижро ҳаракатларини амалга оширишнинг умумий шартлари

23-модда. Ижро иши юритишни қўзғатиш

Суд ижрочиси ижро ҳужжатини суд ёки бошқа органдан ёхуд ундирувчидан (агар ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддати ўтмаган ва мазкур ҳужжат ушбу Қонуннинг 8-моддасида назарда тутилган талабларга мувофиқ бўлса) ижро учун қабул қилиб олиши ва ижро иши юритишни қўзғатиши шарт.

Суд ижрочиси ижро ҳужжатини олган кундан эътиборан уч кундан кечиктирмай ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисида қарор чиқаради.

Суд ижрочиси ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисидаги

48-модда. Сўмда ҳисобланадиган қарз ундирувини қарздорнинг чет эл валютасидаги пул маблағларига қаратиш тартиби

Суд ижрочиси қарздорнинг маълум бўлиб қолган ва олиб қўйилган чет эл валютасидаги нақд пул маблағини у олиб қўйилган куннинг эртасидан кечиктирмай Ўзбекистон Республикасининг ички валюта бозорида чет эл валютасини сотиш ҳуқуқидан фойдаланувчи банкка сотиш учун топширади.

Қарздорнинг чет эл валютасидаги хатланган пул маблағлари Ўзбекистон Республикаси ички валюта бозорида чет эл валютасини сотиш ҳуқуқидан фойдаланувчи банкдаги банк ҳисобварағида, омонатида турган ёки сақланаётган бўлса, суд ижрочиси ўз қарори билан банк зиммасига ижро харажатларини инобатга олган ҳолда ижро ҳужжатини ижро этиш учун зарур ҳажмда чет эл валютасини сотиш мажбуриятини юклайди.

Агар банк Ўзбекистон Республикасининг ички валюта бозорида чет эл валютасини сотиш ҳуқуқидан фойдаланмаса, суд ижрочиси унинг зиммасига чет эл валютасини шундай ҳуқуқдан фойдаланувчи банкка ўтказиш мажбуриятини юклайди.

49-модда. Ундирувни қарздорнинг бошқа шахсларда турган мол-мулкига қаратиш

Ундирувни қарздорнинг бошқа шахсларда турган мол-мулкига қаратиш, ушбу мол-мулкнинг қарздорга тегишлилигини тасдиқловчи ҳужжатли маълумотлар мавжуд бўлган тақдирда, белгиланган тартибда амалга оширилади.

50-модда. Ундирувни гаровга қўйилган мол-мулкка қаратиш

Қарздорнинг гаров билан таъминланмаган мол-мулки унга нисбатан қўйилган барча талабларни тўла қаноатлантириш учун етарли бўлмаса, ундирув унинг гаровга қўйилган мол-мулкига қаратилади, бунда гаровга олувчининг белгиланган ҳуқуқларига, шунингдек ушбу Қонуннинг 6-бобида назарда тутилган қоидаларга риоя этилади.

Қарздорнинг гаровга қўйилган мол-мулкини ўзида қолдирган гаровга олувчи ўзининг талабига нисбатан имтиёзга эга бўлган кредиторларнинг талабларини гаровга қўйилган мол-мулкнинг қийматидан ошмаган миқдорда қаноатлантириши шарт.

51-модда. Ундирув қаратилиши мумкин бўлмаган мол-мулк

Ижро ҳужжатларини ижро этаётганда жисмоний шахсларга нисбатан ундирув қарздорнинг оиласи нормал турмуш кечириши учун зарур бўлган уй- жой, квартира, уй анжомлари ҳамда жиҳозлари, кийимлар ва бошқа буюмларга қаратилиши мумкин эмас, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

52-модда. Қарздорнинг мол-мулкини хатлаш

Қарздорнинг мол-мулки ижро иши юритишни қўзғатиш тўғри-

2) қарздорнинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича хўжалик суди томонидан иш юритиш қўзғатилганда;

3) қарздор муомала лаёқатини йўқотганда;

4) қарздор муддатли ҳарбий хизматда бўлганда ёки муддатли ҳарбий хизматда бўлган ундирувчи илтимос қилганда;

5) агар қонун ҳужжатларида низолашишга йўл қўйилган бўлса, қарздор ижро ҳужжати юзасидан суд тартибида низолашаётган пайтда;

6) маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўришга ваколати бўлган органларнинг қарорлари (мансабдор шахсларнинг ҳаракатлари) устидан судга шикоят берилганда;

7) ижро ҳужжатини бериш учун асос бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини ижро этишни тўхтатиб туриш қонуний ҳуқуқига эга бўлган мансабдор шахс томонидан қарор чиқарилганда;

8) ижро ҳужжати бўйича ундирув қаратилган мол-мулкни рўйхатдан чиқариш (хатлашдан озод қилиш) тўғрисида судга даъво аризаси берилганда.

35-модда. Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш

Қуйидаги ҳолларда ижро иши юритиш тўхтатиб турилиши мумкин:

1) суд ижрочиси ижро этилиши лозим бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини изоҳлаб бериш тўғрисида судга ёки ижро ҳужжатини берган тегишли бошқа органга ариза билан мурожаат қилганда;

2) қарздор узоқ хизмат сафарида бўлганда;

3) қарздор стационар даволаш муассасасида даволанаётганда;

4) суд ижрочисининг ҳаракатлари устидан ёки унинг иштирокини рад этиш қондирилмаганлиги юзасидан шикоят берилганда;

5) қарздор, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидирилаётганда;

6) ундирувчи илтимос қилганда.

36-модда. Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш муддатлари

Ижро ишини юритиш қуйидаги муддатларга тўхтатиб турилади:

1) қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда ёки бедарак йўқолган деб топилганда, у муомалага лаёқатсиз деб топилганда, шунингдек унинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича хўжалик суди иш қўзғатганда — қарздорнинг ҳуқуқий ворислари аниқлангунига, бедарак йўқолганнинг мол-мулки суд томонидан ҳомийлик ва васийлик органлари белгилаган ишончли бошқарувчига топширилгунига ёки муомалага лаёқатсиз қарздорга ҳомий тайинлангунига ёхуд қарздорнинг ночорлиги (банкротлиги) тўғрисидаги иш бўйича қарор қабул қилингунига қадар;

маблағлари бўлмаса, ундирув унга мулк ҳуқуқида тегишли бўлган, қаерда ва кимнинг фойдаланишида бўлишидан қатъи назар, бошқа мол-мулкка (муомаладан чиқарилган ёхуд муомалада бўлиши чекланган мол-мулк бундан мустасно) қаратилади. Бу мол-мулк ушбу Қонунда назарда тутилган тартибда хатлаб қўйилади ёки унга нисбатан бошқа ижро ҳаракатлари амалга оширилади.

59-модда. Қарздор юридик шахснинг мол-мулкини хатлаш ва реализация қилиш навбати

Қарздор юридик шахснинг мол-мулкини хатлаш ва реализация қилиш қуйидаги навбатда амалга оширилади:

биринчи навбатда — ишлаб чиқаришда бевосита қатнашмайдиган мол-мулкка (қимматли қоғозлар, қарздорнинг депозитдаги ва бошқа ҳисобварақларидаги пул маблағлари, валюта бойликлари, енгил автотранспорт, офис дизайни ашёлари ва бошқаларга) нисбатан;

иккинчи навбатда — тайёр маҳсулот (товарлар), шунингдек ишлаб чиқаришда бевосита қатнашмайдиган ва бевосита қатнашишга мўлжалланмаган бошқа моддий қимматликларга нисбатан;

учинчи навбатда — кўчмас мулк объектлари, шунингдек хом ашё ва материаллар, дастгоҳлар, асбоб-ускуналар, ишлаб чиқаришда бевосита қатнашишга мўлжалланган бошқа асосий воситаларга нисбатан.

60-модда. Ундирув қарздор юридик шахснинг мол-мулкига қаратилганда ижрони таъминлаш чоралари

Учинчи навбатда реализация қилинадиган давлатга қарашли мол-мулк хатлаб қўйилганда суд ижрочиси хатлаш амалга оширилгандан кейин уч кунлик муддат ичида хатланган мол-мулкнинг таркиби ва қиймати тўғрисидаги, шунингдек ундирувчининг талаблари суммаси тўғрисидаги маълумотларни илова қилган ҳолда қарздорнинг мол-мулки хатланганлиги ҳақидаги хабарномани давлат мулкини тасарруф этишга ваколатли органнинг тегишли ҳудудий бўлинмасига юборади.

Мазкур хабарноманинг нусхаси қарздор юридик шахс томонидан бюджетга тўловлар ва давлатнинг бюджетдан ташқари жамғармаларига тўловлар амалга оширилишини назорат қилувчи солиқ органига юборилади.

Банкротлик тўғрисидаги ишлар бўйича давлат органининг таклифига кўра, суд ижрочиси ундирувнинг қарздор юридик шахс мол-мулкига қаратилганлиги ҳақидаги хабарни матбуотда эълон қилади.

Суд ижрочиси банкротлик тўғрисидаги ишлар бўйича давлат органидан қарздорнинг банкротлиги тўғрисидаги иш бўйича хўжа-

амалга оширади.

Қарздор зиммасига муайян ҳаракатларни амалга ошириш мажбуриятини юкловчи ижро ҳужжатларининг талаблари бундай ҳаракатлар амалга ошириладиган жойда бажарилади.

Агар ижро ҳужжатини ижро этиш жараёнида қарздорнинг яшаш жойи, иш жойи ёки турган жойи ўзгарган бўлса ёки олдинги турган жойида ундирув қаратилиши мумкин бўлган мол-мулки йўқ эканлиги ёхуд ундирувчининг талабларини қондириш учун етарли эмаслиги маълум бўлиб қолса, суд ижрочиси бу ҳақда дарҳол далолатнома тузади ҳамда далолатнома тузган куннинг эртасидан кечиктирмай ижро ҳужжатини далолатноманинг нусхаси билан бирга қарздорнинг маълум бўлган янги яшаш жойидаги, иш жойидаги, турган жойидаги ёки қарздорнинг мол-мулки турган янги жойдаги суд ижрочисига юборади, айни бир вақтда бу ҳақда ундирувчини, судни ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органни хабардор қилади.

Агар ижро ҳужжатини ижро этиш жараёнида зарурат туғилса, суд ижрочиси ижро ҳаракатларини ўз вазифаларини бажара олиши мумкин бўлган ҳудуддан ташқарида ҳам амалга ошириши мумкин. Бу ҳолда суд ижрочиси ушбу модданинг тўртинчи қисмига мувофиқ далолатнома тузиб, кўрсатилган ҳудудга боради. У етиб борган пайтдан бошлаб бир сутка ичида ижро ҳаракатларини амалга ошириш жойидаги катта суд ижрочисига ижро ҳаракатларини шу ҳудудда амалга ошириши зарурлиги тўғрисида маълум қилади, катта суд ижрочиси бу ерга келган суд ижрочисига кўмаклашади.

Бир суд ижрочиси бошқа суд ижрочисига юборган ижро ҳужжати ижро этиш учун қабул қилиб олиниши лозим.

Ижро ҳаракатларини амалга ошириш жойи тўғрисида суд ижрочилари ўртасида келиб чиқадиган низолар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Судлар фаолиятини ташкилий, моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти ёки унинг ҳудудий бўлими томонидан ҳал этилади.

26-модда. Ижро ҳаракатлари амалга ошириладиган вақт

Ижро ҳаракатлари иш кунларида соат 8.00 дан 21.00 гача амалга оширилади. Ижро ҳаракатларини амалга оширишнинг аниқ вақтини суд ижрочиси белгилайди. Ижро иши юритишда қатнашувчи тарафлар ижро ҳаракатларини амалга оширишнинг ўзлари учун қулай вақтини таклиф этишга ҳақлидирлар. Ижро ҳаракатларини сутканинг бошқа вақтида, шунингдек дам олиш ва байрам кунларида амалга оширишга фақат кечиктириб бўлмайдиган ёки қарздорнинг айбига кўра уларни бошқа вақтда амалга ошириш мумкин бўлмаган ҳоллардагина йўл қўйилади.

Йўқолган ижро иши юритилишини тиклаш тўғрисидаги ариза ижро этиладиган жойдаги судга берилади.

Аризада ижро ишини юритишга доир маълумотлар тўлиқ баён этилиши лозим. Аризачида сақланиб қолган ва ижро ишини юритишга дахлдор бўлган ҳужжатлар ёки уларнинг нусхалари аризага илова қилинади.

Суд ишни кўраётганда ижро ишининг сақланиб қолган қисмидан, иш йўқолгунига қадар ундан жисмоний ва юридик шахсларга олиб берилган ҳужжатлардан, бу ҳужжатларнинг нусхаларидан, шунингдек ижро иши юритилишига дахлдор бўлган бошқа маълумотнома ва ҳужжатлардан фойдаланади.

Суд ижро ҳаракатларини бажариш вақтида иштирок этган ёки ҳозир бўлган шахсларни гувоҳ сифатида сўроқ қилиши мумкин.

Тўпланган материаллар йўқолган ижро иши юритилишини аниқ тиклаш учун етарли бўлмаса, суд ажрим чиқариб, ижро иши юритилишини тиклаш тўғрисидаги аризани кўриб чиқишни тугатади. Бу ҳолда аризачи умумий тартибда даъво тақдим этишга ҳақли.

Аризачи йўқолган ижро иши юритилишини тиклаш тўғрисидаги иш кўриб чиқилиши вақтида суд томонидан қилинган суд харажатларини тўлашдан озод қилинади. Била туриб, ёлғон ариза берилган бўлса, суд харажатлари аризачидан ундириб олинади.

4-боб. Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини мажбурий ижро этиш асоси ва чоралари

44-модда. Мажбурий ижро этиш чораларини қўллаш

Мажбурий ижро этиш чоралари тўғри расмийлаштирилган ижро ҳужжати қонунда белгиланган тартибда топширилганда ҳамда ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисида суд ижрочиси томонидан қарор қабул қилинганда қўлланилади.

45-модда. Мажбурий ижро этиш чораларини қўллаш асоси

Ихтиёрий равишда ижро этиш учун суд ижрочиси томонидан белгиланган муддатнинг ўтганлиги мажбурий ижро этиш чораларини қўллаш учун асос бўлади.

46-модда. Мажбурий ижро этиш чоралари

Қуйидагилар мажбурий ижро этиш чоралари ҳисобланади:

1) мол-мулкни хатлаш ва уни реализация қилиш йўли билан ундирувни қарздорнинг мол-мулкига қаратиш;

2) ундирувни қарздорнинг бошқа шахсларда турган мол-мулкига ва пул маблағларига қаратиш;

38-модда. Ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш тўғрисидаги масалаларни кўриш

Хўжалик суди берган ижро ҳужжати асосида қўзғатилган ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш ўша хўжалик суди ёки суд ижрочиси турган жойдаги хўжалик суди томонидан амалга оширилади.

Қолган барча ҳолларда ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ва тугатиш суд ижрочиси турган жойдаги суд томонидан амалга оширилади.

Тўхтатиб турилган ёки тугатилган ижро иши бўйича ҳеч қандай ижро ҳаракатларига йўл қўйилмайди.

Суд ижрочиси ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисида тарафларга, судга (агар масалани ижро ҳужжатини берган суд эмас, бошқа суд ҳал қилган бўлса) ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органга уч кунлик муддат ичида маълум қилади.

Суднинг ижро иши юритишни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисидаги ажрими устидан ўн кунлик муддат ичида хусусий шикоят қилиниши ёки протест билдирилиши мумкин.

39-модда. Ижро иши юритишни тугатиш оқибатлари

Ижро иши юритишни тугатиш тўғрисидаги суд ажрими қонуний кучга киргандан кейин суд ижрочиси ижро этиш бўйича ўзи тайинлаган барча чораларни бекор қилади. Ижро иши юритишни тугатиш тўғрисидаги ажрим суд ижрочиси тегишли белгилар қўйиши лозим бўлган ижро ҳужжати билан бирга судга ёки ушбу ҳужжатни берган бошқа органга қайтарилади.

40-модда. Ижро ҳужжатларини қайтариш

Ижро ҳужжатларида кўрсатилган ундирув амалга оширилмаган ёки қисман амалга оширилган бўлса, бундай ижро ҳужжатлари вазиятга қараб, қуйидаги ҳолларда ундирувчига қайтарилади:

1) ундирувчининг аризасига биноан;

2) агар ижро ҳужжатини ижрога топшириш муддати ўтказиб юборилган бўлса;

3) агар қарздорнинг манзилини ёки унинг мол-мулки турган жойни аниқлаш ёхуд банклар ёки бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақлар ва омонатларда қарздорга қарашли пул маблағлари ва бошқа қимматликлар турганлиги ёки сақланаётганлиги тўғрисида маълумотлар олиш мумкин бўлмаса (ушбу Қонунга мувофиқ қарздорни ёки унинг мол-мулкини қидириш назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно);

4) агар қарздорнинг ундирув қаратилиши мумкин бўлган мол-мулки ёки даромадлари бўлмаса ва унинг мол-мулки ёки даромадларини қидириш юзасидан суд ижрочиси томонидан қонунда йўл қўйиладиган доирада кўрилган барча чоралар натижасиз бўлса;

тақдирда суд ижрочиси ижро ҳужжатини бериш учун асос бўлган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатини, шунингдек қонунга кўра ижро ҳужжати ҳисобланадиган ҳужжатни тушунтириб беришни сўраб ижро ҳужжатини берган судга ёки бошқа органга ариза билан мурожаат қилишга ҳақли.

Ижро ҳужжатини берган суд ёки бошқа орган суд ижрочисининг мурожаати келиб тушган кундан эътиборан ўн кунлик муддат ичида уни кўриб чиқади ва ижро ҳужжатини бериш учун асос бўлган ўзи қабул қилган суд ҳужжати ёки бошқа орган ҳужжатининг, шунингдек қонунга кўра ижро ҳужжати ҳисобланадиган ҳужжатнинг мазмунини ўзгартирмаган ҳолда унга тушунтириш беради.

32-модда. Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг ижросини кечиктириш ёки бўлиб-бўлиб ижро этиш, уларни ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш

Ижро ҳаракатларини амалга оширишга тўсқинлик қиладиган объектив ҳолатлар бўлган тақдирда, суд ижрочиси ўз ташаббуси билан ёхуд тарафлардан бирининг аризасига кўра, шунингдек тарафларнинг ҳар бири мустақил тарзда ижрони кечиктириш ёки бўлиб-бўлиб ижро этиш ҳамда ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисидаги ариза билан судга ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органга мурожаат қилишга ҳақлидир.

33-модда. Ижро ҳаракатларини кейинга қолдириш

Суд ижрочиси ундирувчининг аризасига биноан ижро ҳаракатларини кейинга қолдиришга ҳақли. Ижро ҳаракатларини амалга оширишга тўсқинлик қиладиган ҳолатлар мавжуд бўлган тақдирда, суд ижрочиси ижро ҳаракатларини қарздорнинг аризасига биноан ёки ўз ташаббуси билан кўпи билан ўн кун муддатга кейинга қолдириши мумкин.

Суд ижрочиси ижро ҳаракатлари кейинга қолдирилган тақдирда қарор чиқаради ва бу ҳақда ижро иши юритиш тарафлари, ижро ҳужжатини берган суд ёки бошқа органга маълум қилади.

Суд ижрочисининг ижро ҳаракатларини кейинга қолдириш тўғрисидаги қарори устидан судга шикоят қилиш ёки протест билдириш мумкин.

34-модда. Ижро иши юритишни тўхтатиб туришнинг мажбурийлиги

Қуйидаги ҳолатларда ижро иши юритишни тўхтатиб туриш мажбурийдир:

1) агар суд томонидан аниқланган ҳуқуқий муносабат ҳуқуқий ворисликка йўл қўйса, қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда ёки бедарак йўқолган деб топилганда;

16

сидаги қарор қарздорга топширилган кундан эътиборан бир ой муддатдан кечиктирмай, зарур ҳолларда эса, уни топшириш билан бир вақтда хатланади.

Қарздорнинг мол-мулкини хатлаш мол-мулкни рўйхатга олишдан, уни тасарруф қилиш ман этилганлигини эълон қилишдан, зарур ҳолларда эса, мол-мулкдан фойдаланиш ҳуқуқини чеклашдан, уни олиб қўйиш ёки сақлашга топширишдан иборатдир. Чеклашнинг турлари, ҳажми ва муддатларини ҳар бир муайян ҳолда мол-мулкнинг хусусиятини, унинг мулкдори ёки эгаси учун аҳамиятини ҳисобга олиб, суд ижрочиси белгилайди.

Қарздорнинг хатланган мол-мулкини тасарруф қилиш юзасидан суд ижрочисининг тақиқини бузиш ёки ундан фойдаланиш ҳуқуқининг чекланганлигига риоя қилмаслик қонун ҳужжатларида назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлади.

Хатлаш қуйидаги ҳолларда қўлланилади:

ундирувчига олиб бериладиган ёки реализация қилинадиган қарздорнинг мол-мулки сақланишини таъминлаш мақсадида;

қарздорнинг мол-мулкини мусодара қилиш тўғрисидаги суд ҳужжати ижро этилаётганда;

жавобгарга тегишли бўлиб, унинг ўзида ёки бошқа шахсларда турган мол-мулкни хатлаш тўғрисидаги суд ажрими ижро этилаётганда.

Хатланган мол-мулкни олиб қўйиб, реализация қилиш учун топшириш суд ижрочиси томонидан белгиланган муддатда, бироқ хатлангандан кейин камида беш кундан сўнг амалга оширилади.

Суд ижрочиси муайян ижро ишини юритиш ҳолатларидан келиб чиқиб, мол-мулкни хатлаш билан бир вақтда ушбу мол-мулкни ёки унинг айрим ашёларини олиб қўйишга ҳақли.

Олиб қўйилган тез бузиладиган озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа ашёлар дарҳол реализация қилиш учун топширилади.

Қарздорнинг мол-мулкини рўйхатга олиш пайтида аниқланиб, хатланган сўмлар ва чет эл валютасидаги пул маблағлари, қимматли қоғозлар, қимматбаҳо тошлар, олтин, кумуш, платина ва платина гуруҳидаги металлардан, қимматбаҳо тошлардан, марвариддан ясалган заргарлик буюмлари ва бошқа буюмлар, шунингдек ана шундай буюмларнинг резгилари ва алоҳида қисмлари (бўлаклари) олиб қўйилиши шарт.

53-модда. Қарздорнинг мол-мулкини баҳолаш

Рўйхатга олинган мол-мулк суд ижрочиси томонидан рўйхатга олиниши лозим бўлган мол-мулк турларига бўлган талаб ва таклифнинг бозор конъюнктураси ҳолати тўғрисидаги мавжуд маълумотлар асосида, ижро этиш кунида амалда бўлган нархларда баҳоланади.

25

Холислар сифатида ижро ҳаракатларини амалга оширишдан манфаатдор бўлмаган ва ўзаро ёки ижро иши иштирокчилари билан қариндош бўлмаган, бир-бирига бўйсунмайдиган ва бир-бирини назорат қилмайдиган вояга етган ҳар қандай муомалага лаёқатли жисмоний шахслар таклиф этилиши мумкин. Холислар икки кишидан кам бўлмаслиги керак.

19-модда. Холисларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Холис тегишли ижро ҳаракати далолатномасида ўзи иштирок этган ижро ҳаракатлари факти, мазмуни ва натижаларини ўз имзоси билан тасдиқлайди. Холис ўзининг қандай ижро ҳаракатларини амалга ошириш учун таклиф қилинганлигини, улар қандай ижро ҳужжатларига асосан амалга оширилаётганлигини билишга, амалга оширилган ижро ҳаракатлари бўйича мулоҳазалар билдиришга ҳақли. Холиснинг мулоҳазалари тегишли ижро ҳаракатлари далолатномасига киритилиши лозим. Холиснинг истагига биноан бундай мулоҳазалар унинг ўз қўли билан ёзилиши мумкин.

Холислар иштирок этадиган ижро ҳаракатлари бошланишидан олдин суд ижрочиси уларга ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтиради.

Холислар ўз мажбуриятларини бажаришлари муносабати билан ўзлари қилган харажатлари қопланишини талаб қилиш ҳуқуқига эгадирлар. Мазкур харажатлар ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатларига киритилади.

20-модда. Ижро иши юритишда мутахассисларнинг иштироки

Ижро ҳаракатларини амалга ошираётганда пайдо бўладиган, махсус билимларни талаб қиладиган масалаларни изоҳлаб бериш учун суд ижрочиси ўз ташаббусига ёки тарафларнинг илтимосига биноан ўзининг қарори билан мутахассис тайинлаши мумкин.

Мутахассис сифатида зарур билимларга эга шахс тайинланиши мумкин. Мутахассис ёзма равишда хулоса беради.

Мутахассис суд ижрочисининг чақируви бўйича келиши, қўйилган масалалар юзасидан холисона хулоса бериши, ўзи бажараётган ҳаракатларни изоҳлаб бериши шарт. Мутахассис ижро ҳаракатларини амалга ошириш билан боғлиқ бажарган иши учун ҳақ олиш ҳуқуқига эга. Бу ҳақ ижро ҳаракатларини амалга ошириш харажатларига киритилади.

21-модда. Суд ижрочиларининг ички ишлар органлари ходимлари билан ўзаро ҳамкорлиги

Суд ижрочиси томонидан ижро ҳаракатларини амалга оширишда бирон-бир тўсиқ юзага келса, ички ишлар органларининг ходимлари ижро ҳаракатлари амалга оширилаётганда жамоат тартиби сақланишини таъминлашга кўмаклашишлари шарт.

Ижро ҳаракатлари амалга оширилаётганда жамоат тартиби сақланишини таъминлаш талаб этилса, суд ижрочиси ички ишлар

10

қамоқхоналарда жазо ўтаётган шахслардан, шунингдек тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини ижро этувчи муассасаларда сақланаётган шахслардан ундирув бутун иш ҳақидан, иш ҳақининг уларнинг мазкур муассасалардаги таъминоти бўйича харажатларни қисман қоплаш учун ажратиладиган қисмини ҳам қўшган ҳолда амалга оширилади.

67-модда. Ундирувни ижтимоий суғурта нафақасига қаратиш

Алиментлар ундириш тўғрисидаги, майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етганлик, шунингдек боқувчисининг вафот этганлиги билан боғлиқ ҳолда кўрилган зарарни қоплаш тўғрисидаги ишлар бўйича ундирув фақат суднинг ҳал қилув қарорига биноан вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганда тўланадиган ижтимоий суғурта нафақаларига ва ишсизлик нафақаларига қаратилиши мумкин.

68-модда. Ундирув қаратилиши мумкин бўлмаган суммалар

Ундирув қуйидаги пул суммаларига қаратилиши мумкин эмас:

майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етганлик, шунингдек боқувчисининг вафот этганлиги сабабли кўрилган зарарни тўлаш суммаларига;

хизмат мажбуриятларини бажариш чоғида майиб бўлган (яраланган, шикастланган, контузияга учраган) шахсларга ва мазкур шахслар ҳалок бўлган (вафот этган) тақдирда уларнинг оила аъзоларига тўланадиган суммаларга;

бола туғилганлиги муносабати билан тўланадиган суммаларга;

алимент мажбуриятлари бўйича тўланадиган суммаларга;

меҳнат шароити ноқулай ва ўзига хос бўлган ишлар учун тўланадиган суммаларга, шунингдек радиация таъсирига учраган шахсларга ва қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳолларда тўланадиган суммаларга;

ҳомиладорлик ва туғиш бўйича тўланадиган нафақа суммаларга;

дафн этиш маросими учун бериладиган нафақа суммаларига;

қисман ҳақ тўланадиган таътил даврида болани парваришлаш учун тўланадиган суммаларга;

бола туғилиши, қариндошлар вафот этиши, никоҳ тузиш муносабати билан корхона, муассаса ёки ташкилот томонидан тўланадиган суммаларга;

меҳнатга оид муносабатлар бекор қилинганда ишдан бўшатиш нафақаси тариқасида тўланадиган суммаларга.

69-модда. Алиментлар ва алимент мажбуриятлари бўйича қарзларни ундириш тартиби

Алиментлар ва алимент мажбуриятлари бўйича қарзларни ундириш тартиби Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси билан белгиланади.

31

2) ундирувчи ёки қарздор чақириқ бўйича муддатли ҳарбий хизматни ўтаётганда, қарздор касал бўлиб қолганда, хизмат сафарида бўлганда ёки қарздор, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидирилаётганда — муддатли ҳарбий хизматдан озод бўлгунга ёки стационар даволаш муассасасидан чиққунга, хизмат сафаридан қайтгунга ёки қарздор, унинг мол-мулки ёки олиб қўйилиши лозим бўлган бола қидириб топилгунга қадар;

3) ижро ҳаракатлари, шунингдек ижро ҳужжати ёки уни беришга асос бўлган ҳужжат юзасидан низолашилаётганда — масала моҳиятан узил-кесил кўриб чиқилгунга қадар;

4) суд ижрочисининг иштирокини рад этиш қондирилмаганлиги юзасидан шикоят берилганда — шикоят суд томонидан кўриб чиқилгунга қадар;

5) бошқа ҳолларда — ижро иши юритишни тўхтатиб туришга асос бўлган ҳолатлар тугагунига қадар.

Ижрони тўхтатиб туришга сабаб бўлган ҳолатлар бартараф қилингандан кейин ундирувчининг аризасига биноан ёки суд ижрочисининг ташаббусига кўра ижро иши юритиш уни тўхтатиб қўйган суд томонидан тикланади.

Ижро иши юритишни тўхтатиб туришнинг ушбу моддада белгиланган муддатларини суд қисқартириши мумкин.

37-модда. Ижро иши юритишни тугатиш асослари

Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда тугатилади:

1) ундирувчи ундирувдан воз кечганда, агар воз кечиш суд томонидан қабул қилинган бўлса;

2) ундирувчи ва қарздор ўртасида суд томонидан тасдиқланган келишув битими тузилганда;

3) ундирувчи ёки қарздор вафот этганда, у вафот этган деб эълон қилинганда, бедарак йўқолган деб топилганда, агар суд ҳужжати ёки бошқа органнинг ҳужжатида қўйилган талаблар ёки мажбуриятлар ҳуқуқий ворисга ёки бедарак йўқолганнинг мол-мулкини ишончли бошқариб турган шахсга ўтиши мумкин бўлмаса;

4) тугатилаётган юридик шахснинг мол-мулки ундирувчининг талабларини қондириш учун етарли бўлмаганда;

5) мазкур турдаги ундирув учун қонунда белгиланган муддат ўтганда;

6) ижро ҳужжатини беришга асос бўлган суд ҳужжати ёки бошқа органнинг ҳужжати ёхуд қонунга кўра ижро ҳужжати ҳисобланадиган ҳужжат бекор қилинганда;

7) қарздордан олиб қўйилган ашёларни ундирувчига топшириш тўғрисидаги ижро ҳужжатини ижро этишда ундирувчи ашёларни олишдан воз кечганда.

18

3) ундирувни қарздорнинг иш ҳақи, стипендияси, пенсияси ва бошқа турдаги даромадларига қаратиш;

4) ижро ҳужжатида кўрсатилган муайян ашёларни қарздордан олиб қўйиш ва ундирувчига топшириш;

5) ижро ҳужжатининг ижро этилишини таъминловчи қонунларга мувофиқ кўриладиган бошқа чоралар.

5-боб. Ундирувни қарздорнинг мол-мулкига қаратиш

47-модда. Ундирувни қарздорнинг пул маблағлари ва бошқа мол-мулкига қаратиш тартиби

Ундирувни қарздорнинг мол-мулкига қаратиш қарздорнинг мол-мулкини хатлаш (рўйхатга олиш), олиб қўйиш ва мажбурий реализация қилишдан иборатдир.

Ижро ҳужжатлари бўйича жисмоний ва юридик шахслардан ундирув биринчи навбатда қарздорнинг сўм ва чет эл валютасидаги пул маблағларига ҳамда бошқа қимматликларига, шу жумладан банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги маблағларига ҳамда қимматликларига қаратилади.

Қарздорнинг банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида ва омонатларида турган ёки сақлашга қўйилган пул маблағлари ва бошқа қимматликлари тўғрисида маълумот мавжуд бўлса, улар хатланади. Қарздорнинг маълум бўлиб қолган сўмдаги нақд пули ёки банклардаги ёхуд бошқа кредит ташкилотларидаги сўмлари етарли бўлмаса, ундирув қарздордаги бор нақд чет эл валютасига ёхуд унинг банклардаги ёки бошқа кредит муассасаларидаги ҳисобварақларида, омонатларида бўлган ёки сақланаётган валютасига қаратилади.

Қарздор ундирув биринчи навбатда қаратилиши лозим бўлган мол-мулк турлари ёки ашёларни ўзи кўрсатишга ҳақли.

Қарздорнинг ундирувчи талабларини қаноатлантириш учун етарли пул маблағлари бўлмаса, ундирув қарздорга тегишли бўлган бошқа мол-мулкка қаратилади, қонунга мувофиқ ундирув қаратилиши мумкин бўлмаган мол-мулк бундан мустасно.

Қарздор мол-мулкининг у ёки бу турига ундирув қаратиш навбатини суд ижрочиси мазкур мол-мулкнинг ликвидлигини инобатга олган ҳолда белгилайди.

Қарздорнинг мол-мулкига, шу жумладан нақд пул маблағлари ва банклардаги ёки бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларидаги ҳамда омонатларидаги ёки сақлашга қўйилган пул маблағларига ва бошқа қимматликларига ундирув ижро харажатларини ҳисобга олган ҳолда ижро ҳужжатини ижро этиш учун зарур бўлган миқдорда ва ҳажмда қаратилади.

Қарздор бошқа шахслар билан умумий мулк ҳуқуқида тегишли мол-мулкка эга бўлган ҳолларда ундирув унинг қонун ҳужжатларига мувофиқ аниқланадиган улушига қаратилади.

23

қарорда ижро ҳужжатидаги талабларни ихтиёрий равишда бажариш учун ижро иши юритиш қўзғатилган кундан эътиборан кўпи билан беш кун муддат белгилайди ва қарздорга белгиланган муддат тугагандан кейин ижро ҳужжатидаги талаблар ундан ушбу Қонуннинг 81-моддасида назарда тутилган жаримани ундирган ҳолда мажбурий ижро этилиши тўғрисида маълум қилади.

Ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисидаги қарор нусхаси у чиқарилган куннинг эртасидан кечиктирмай ундирувчига, қарздорга, шунингдек судга ёки ҳужжати ижро этилиши лозим бўлган бошқа органга юборилади.

Суд ижрочиси ундирувчининг аризасига биноан ёки ўз ташаббуси билан мулкий ундирув бўйича ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисида қарор чиқариш билан бир вақтда қарздорнинг мол-мулкини рўйхатга олиб, уларни хатлашга ҳақли бўлиб, бу ҳақда мазкур қарорда кўрсатиб ўтилади.

Ижро иши юритишни қўзғатиш тўғрисидаги қарор устидан судга шикоят қилиш ёки протест билдириш мумкин.

24-модда. Ижро ҳужжатига нисбатан қўйиладиган талабларни бузиш оқибатлари

Агар ижро ҳужжати ижрога топшириш муддати ўтиб кетганидан кейин юборилган бўлса ёки ушбу Қонуннинг 8-моддасида белгиланган талабларга мувофиқ бўлмаса, суд ижрочиси ижро ҳужжатини олган кундан эътиборан уч кунлик муддат ичида қайтариб юборади.

Ижро ҳужжатини қайтариб юбориш тўғрисида қарор чиқарилади, унинг нусхаси қарор чиқарилган куннинг эртасидан кечиктирмай ундирувчига, суд ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органга юборилади.

Ижро ҳужжатини қайтариб юбориш тўғрисидаги қарорда ушбу Қонуннинг 8-моддасида назарда тутилган қайси талаблар бузилганлиги кўрсатилади.

Ижро ҳужжатининг йўл қўйилган нуқсонларни бартараф қилиш учун қайтариб юборилиши бундай нуқсонлар бартараф қилинганидан кейин ижро ҳужжатини суд ижрочисига иккинчи марта умумий тартибда юбориш учун тўсқинлик қилмайди.

Ижро ҳужжатини қайтариб юбориш тўғрисидаги қарор устидан ўн кунлик муддат ичида судга шикоят қилиш ёки протест билдириш мумкин.

25-модда. Ижро ҳаракатларини амалга ошириш жойи

Агар қарздор жисмоний шахс бўлса, ижро ҳаракатларини суд ижрочиси унинг яшаш жойи ёки иш жойида ёхуд унинг мол-мулки турган жойда амалга оширади.

Агар қарздор юридик шахс бўлса, ижро ҳаракатларини суд ижрочиси унинг органи жойлашган ёки мол-мулки турган жойда

12

лик судида иш юритишни қўзғатиш юзасидан ҳаракатларни амалга оширганлиги ҳақида хабарнома олган тақдирда, қарздорнинг банкротлиги тўғрисидаги иш бўйича хўжалик судида иш юритиш қўзғатилгунга қадар ижро этишни кечиктириш ҳақида процессуал қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ариза билан мурожаат этади.

Қарздор юридик шахснинг банкротлиги тўғрисидаги иш бўйича хўжалик судида иш юритиш қўзғатилган бўлса, ижро ишини юритиш ва ундирув қаратилган мол-мулкни реализация қилиш масала моҳиятан хўжалик суди томонидан кўриб чиқилгунга қадар тўхтатиб турилади.

61-модда. Қарздор юридик шахс қайта ташкил этилганда ва тугатилганда ундирувни қаратиш тартиби

Қарздор юридик шахс қайта ташкил этилган (қўшиб юборилган, қўшиб олинган, бўлинган, ажратиб чиқарилган, ўзгартирилган) тақдирда, ижро ҳужжатлари бўйича ундирув қарздор юридик шахснинг мажбуриятлари юзасидан қонун ҳужжатларига мувофиқ зиммасига жавобгарлик юклатилган юридик шахснинг пул маблағлари ва бошқа мол-мулкига қаратилади.

Қарздор юридик шахс тугатилган тақдирда, суд ижрочисининг ижросида турган ижро ҳужжатлари ижро учун тугатиш комиссиясига (тугатувчига) топширилади.

Суд ижрочиси ижро ҳужжати тугатиш комиссиясига (тугатувчига) юборилганлигини ундирувчига маълум қилади.

62-модда. Ким ошди савдосини ўтказишга тайёргарлик кўриш

Қарздорнинг кўчмас мулкини ким ошди савдосида сотиш ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан ташкил этилади ва ўтказилади.

Суд ижрочисининг ким ошди савдосига қўйиладиган мол-мулкнинг энг кам дастлабки (бошланғич) нархи кўрсатилган буюртмаси ёки тегишли ихтисослаштирилган ташкилот билан тузган шартномаси ким ошди савдосини ўтказиш учун асос бўлади.

Буюртма ёки шартномага қуйидагилар илова қилинади:

ижро ҳужжатининг нусхаси;

суд ижрочиси тузган қарздор мол-мулкини хатлаш далолатномасининг нусхаси;

кўчмас мулк объектини тавсифловчи ҳужжатлар;

мол-мулкдан фойдаланиш ҳуқуқи ёки мулкка эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларнинг нусхалари.

Узоқ муддатли ижара ҳуқуқини сотишда суд ижрочиси ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларга қўшимча равишда қуйидагиларни илова қилади:

ижара шартномасининг нусхаси;

ижара шартномасини рўйхатдан ўтказганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;

29

5) агар ундирувчи ижро ҳужжати ижро этилаётганда қарздорнинг сотилмаган мол-мулкини ўзига олишни ёки ижро ҳужжатида кўрсатилган ва қарздордан олиб қўйилган муайян нарсаларни олишни рад қилса;

6) агар ундирувчи ўзининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) билан ижро ҳужжатининг ижро этилишига тўсқинлик қилаётган бўлса.

Ушбу модда биринчи қисмининг 3, 4, 5, 6-бандларида кўрсатилган асослар бўйича ундирувни амалга ошириш мумкин бўлмаган тақдрида суд ижрочиси бу ҳақда тегишли далолатнома тузади, далолатномани катта суд ижрочиси тасдиқлайди.

Ижро ҳужжатининг ундирувчига қайтарилиши мазкур ҳужжатни ушбу Қонуннинг 27-моддасига мувофиқ ҳисоблаб чиқариладиган муддат доирасида янгидан ижрога топшириш учун тўсиқ бўлмайди.

Ижро ҳужжати ушбу модда биринчи қисмининг 1 ва 5-бандларида кўрсатилган асослар бўйича қайтарилганда, ундирувчига ушбу Қонуннинг 75-моддасида назарда тутилган аванс бадали тўлиқ қайтарилади.

Ижро ҳужжати ушбу модда биринчи қисмининг 3 ва 4-бандларида кўрсатилган асослар бўйича қайтарилган ҳолларда аванс бадалининг суд ижрочиси қайтарилаётган ижро ҳужжатини ижро этиш юзасидан қилган харажатларидан ортиқча қисмигина қайтарилади.

Ундирувчига ижро ҳужжати ва аванс бадалини қайтариш тўғрисида суд ижрочиси қарор чиқаради, қарорни катта суд ижрочиси тасдиқлайди. Ижро этилган ижро ҳужжати судга ёки уни берган бошқа органга қайтарилади.

41-модда. Ижро иши юритишни тамомлаш

Ижро иши юритиш қуйидаги ҳолларда тамомланади:

ижро ҳужжати амалда ижро этилганда;

ижро ҳужжати суд ёки уни берган бошқа органнинг ёхуд ундирувчининг талабига биноан ижро этилмасдан қайтарилганда;

ижро ҳужжати ушбу Қонуннинг 40-моддасида кўрсатилган асослар бўйича қайтарилганда;

ижро ҳужжати ушбу Қонун 25-моддасининг тўртинчи қисмига мувофиқ ижро этиш учун бошқа суд ижрочисига юборилганда;

ижро иши юритиш тугатилганда.

Суд ижрочиси ижро иши юритишни тамомлаш тўғрисида қарор чиқаради.

42-модда. Қарздорни, унинг мол-мулкини ёки болани қидириш

Алиментлар ундириш тўғрисидаги, майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етказганлик оқибатидаги зарарни

20

қоплаш тўғрисидаги, боқувчисининг вафоти натижасида зиён кўрган шахсларга зарарни тўлаш тўғрисидаги, шунингдек болани олиб қўйиш тўғрисидаги ижро ҳужжатлари бўйича қарздорнинг турган жойи ҳақида маълумотлар бўлмаганда, суд ижрочиси ўз ташаббуси билан ёки ундирувчининг аризасига кўра қарздорни қидириш тўғрисида қарор чиқаради, қарорни катта суд ижрочиси тасдиқлайди. Бу ҳолда суд ижрочиси қарздорнинг мол-мулкини ёки болани қидириш тўғрисида қарор чиқаради.

Ижро ҳужжатларининг бошқа турлари бўйича суд ижрочиси қарздорни ёки унинг мол-мулкини қидиришга кетадиган харажатларини ҳамда кўрсатилган харажатлар юзасидан ушбу Қонуннинг 75-моддасига мувофиқ аванс тўлаш учун ундирувчининг розилиги бўлган тақдирда қидирув эълон қилишга ҳақлидир. Бу ҳолда ундирувчи қидирув харажатларини тўлашни қарздордан суд тартибида талаб қилишга ҳақлидир.

Қидирув ижро ҳужжатини ижро этиш жойида, қарздорнинг маълум бўлган охирги яшаш жойида (турган жойи) ёки унинг мол-мулки турган жойида ёхуд ундирувчининг яшаш жойида (турган жойи) эълон қилинади.

Қарздор жисмоний шахсни ва болани қидириш ички ишлар органлари томонидан амалга оширилади. Қарздор юридик шахсни, шунингдек қарздорнинг (жисмоний ёки юридик шахснинг) мол-мулкини қидириш суд ижрочилари томонидан амалга оширилади.

Қарздорни, унинг мол-мулки ва болани қидириш харажатлари қарздордан ундирилади, суд ижрочиси бу ҳақда қарор чиқаради, қарорни катта суд ижрочиси тасдиқлайди. Қарздор жисмоний шахсни ёки болани қидириш бўйича харажатлар ички ишлар органининг аризасига биноан, қарздор юридик шахсни ва қарздорнинг (жисмоний ёки юридик шахснинг) мол-мулкини қидириш харажатлари тегишли суд ижрочиси томонидан қилинган харажатлар ҳисоб-китоби асосида аниқланади.

Суд ижрочисининг қарздорни ёки унинг мол-мулкини қидиришни рад этиш тўғрисидаги ва қидириш харажатларини ундириш тўғрисидаги қарори устидан судга шикоят қилиш ёки протест билдириш мумкин.

43-модда. Йўқолган ижро иши юритилишини тиклаш

Йўқолган ижро иши юритилиши суд томонидан ишда иштирок этган шахсларнинг, ижро иши юритилиши тарафларининг, суд ижрочисининг, прокурорнинг, шунингдек суд ёки ижро ҳужжатини берган бошқа органнинг ташаббусига биноан тикланиши мумкин.

Йўқолган ижро иши юритилиши тўлиқ ёки у суд фикрига кўра тикланиши зарур деб ҳисоблаган қисмида тикланади.

21

27-модда. Ижро ҳужжатларини ижрога топшириш муддатлари

Ижро ҳужжатлари қуйидаги муддатларда ижрога топширилиши мумкин:

1) умумий юрисдикция судларининг суд ҳужжатлари асосида бериладиган ижро варақалари — уч йил мобайнида, хўжалик судларининг суд ҳужжатлари эса — олти ой мобайнида;

2) холислар судининг қарорларини мажбурий ижро этиш тўғрисидаги суд ҳужжатлари асосида бериладиган ижро варақалари — олти ой мобайнида;

3) нотариусларнинг ижро хатлари — уч йил мобайнида;

4) меҳнат низолари комиссияларининг гувоҳномалари — уч ой мобайнида;

5) ишларни маъмурий тартибда кўриш ваколатига эга органларнинг (мансабдор шахсларнинг) қарорлари — уч ой мобайнида.

Бошқа ижро ҳужжатларини ижрога топшириш муддатлари тегишли ижро ҳужжатларини бериш шартлари ва тартибини белгиловчи қонун ҳужжатларида кўрсатилади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган муддатлар қуйидагича ҳисобланади:

1) ушбу модда биринчи қисмининг 1-бандида қайд этилган ижро ҳужжатлари (суд буйруғи бундан мустасно) ижрога топширилганда - суд ҳужжати қонуний кучга кирган ёки унинг ижросини кечиктириш ёки бўлиб-бўлиб ижро этиш учун белгиланган муддат тугаган кундан бошлаб ёхуд ижро ҳужжатини ижрога топширишнинг ўтказиб юборилган муддатини тиклаш тўғрисидаги ажрим чиқарилган кундан бошлаб, суд ҳужжати дарҳол ижро этилиши лозим бўлган ҳолларда эса — ҳужжат чиқарилган куннинг эртасидан бошлаб;

2) суд буйруқлари ижрога топширилганда — улар берилган кундан бошлаб ўн кунлик муддат ўтганидан кейин;

3) ушбу модда биринчи қисмининг 5-бандида қайд этилган ижро ҳужжатлари ижрога топширилганда — қарор чиқарилган кундан бошлаб.

Ушбу модданинг биринчи қисмида қайд этилган бошқа барча ижро ҳужжатлари бўйича уларни ижрога топшириш муддатлари, агар қонунда бошқача тартиб белгиланган бўлмаса, улар берилган куннинг эртасидан бошлаб ҳисобланади.

Даврий тўловларни ундириш тўғрисидаги (алиментлар ундириш, соғлиққа шикаст етказилгани оқибатидаги зарарни қоплаш тўғрисидаги ва шу каби ишларга доир) суд ҳужжатлари бўйича ижро ҳужжатлари тўловларни ундиришнинг белгиланган бутун даврида ўз кучини сақлаб қолади. Бундай тартиб алиментлар тўлаш тўғрисидаги нотариал тарзда тасдиқланган битимларга нисбатан ҳам амал қилади.

Бундай ҳолларда ижро ҳужжатларини ижрога топшириш муд-

14

у қарздорга қайтарилади, ижро ишини юритиш эса тугатилади.

Қарздор қарзини ва суд ижрочиси мол-мулкни олиб қўйиш, баҳолаш ва реализация қилиш билан боғлиқ ҳолда қилган чиқимларни тўла узганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни ундирувни амалга оширувчи суд ижрочисига тақдим этган тақдирда, олиб қўйилган ва реализация қилинмаган мол-мулк қарздорга қайтарилади. Бу ҳолларда ижро этилмаган инкассо топшириқлари ҳам қайтариб олинади.

56-модда. Ижро ҳужжатида кўрсатилган нарсаларни ундирувчига топшириш

Ижро ҳужжатида кўрсатилган нарсаларни ундирувчига топшириш тўғрисидаги қарорга кўра суд ижрочиси бу нарсаларни қарздордан олиб қўяди ва топшириш далолатномасини тузиб, уларни ундирувчига топширади. Ундирувчи мазкур нарсалардан воз кечган тақдирда, улар қарздорга қайтарилади, ижро ишини юритиш эса тугатилади.

6-боб. Ундирувни қарздор юридик шахснинг мол-мулкига қаратишнинг хусусиятлари. Қарздор юридик шахснинг мол- мулкини хатлаш ва реализация қилиш

57-модда. Ундирувни қарздор юридик шахснинг пул маблағларига қаратиш

Қарздор юридик шахс кассасининг сейфларида сақланаётган ва бу кассанинг алоҳида ажратилган хонасида ёки қарздор юридик шахснинг бошқа биноларида бўлган сўмдаги ва чет эл валютасидаги нақд пул маблағлари улар аниқланиши биланоқ, қарзни узиш ва ижро бўйича харажатларни қоплаш учун зарур бўлган миқдорда дарҳол олиб қўйилиши лозим.

Олиб қўйилган сўмдаги пул маблағлари эртаси кундан кечиктирмай қарзга тенг миқдорда ундирувчининг ҳисобварағига ўтказиш учун банкка топширилади. Ижро этиш бўйича харажатларни қоплаш учун мўлжалланган ижро йиғими суммаси суд ижрочиларининг депозит ҳисобварағига ўтказилиб, сўнгра ана шу сумма ҳисобидан ижро харажатлари қопланади.

Суд ижрочиси қарздор юридик шахснинг банклардаги ва бошқа кредит ташкилотларидаги ҳисобварақларида ва омонатларида турган ёки сақланаётган пул маблағларини хатлаш чораларини кўради.

58-модда. Ундирувни қарздор юридик шахснинг бошқа мол-мулкига қаратиш

Қарздор юридик шахснинг қарзларни узиш учун етарли пул

27

Маданият хабарлари

Олтин маъбуда эгаси

Республика Мустақиллигининг 10 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган Мукаррама Турғунбоева номидаги ёш раққосалар кўрик-танловининг республика босқичи якунига етди. Наманган вилоятида ўтказилган саралаш босқичида ғолиблар ўзаро беллашдилар. «Тановар» дастасининг раққосаси Наргиза Қаршибоева «Олтин маъбуда» совриндори бўлди. Хоразмлик Ойимжон Собировага биринчи, наманганлик Машҳура Мамажонова ва сирдарёлик Кристина Сургановага иккинчи, қашқадарёлик Зебуниса Турсуновага эса учинчи ўрин насиб этди. Ғолибларга фахрий ёрлиқ, қимматбаҳо совғалар ҳам тақдим этилди.

Қўшиқларда Ватан мадҳи

Қашқадарё вилоятида қўшиқ байрамига бағишланган кўрик-танловининг вилоят босқичи ўтказилди. Ҳакамлар ҳайъати хулосасига кўра шаҳрисабзлик Искандар Қурбоновнинг «Ўзбекистоним» қўшиғи биринчи ўринга муносиб деб топилиб у танловнинг республика босқичига йўлланма олди.

Миллий кино ойлиги

Самарқанд шаҳрида «Кино ойлиги»нинг очилиш маросими бўлди. Унда мустақиллик йилларида яратилган миллий фильмлар ҳақида сўз юритилди. Бир ой давом этадиган «Кино ойлиги»да мухлислар «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида» асари асосида яратилган фильмлар, «Чаёнгул», «Пари момо», «Алпомиш», «Чархпалак», «Меҳробдан чаён», «Келинлар қўзғолони», «Буюк Амир Темур», «Алишер Навоий» «Темир хотин», «Чимилдиқ» сингари 20 дан ортиқ миллий кинофильмларни томоша қиладилар. Шунингдек, жаҳон кинематографчиларининг дурдона фильмлари ҳам намойиш этилади.

Садбархон ЖЎРАЕВА.

Қизил ярим ой туҳфаси

Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни мамлакатимиздаги Қизил ярим ой инсонпарварлик жамияти бир қатор савоб ишларни амалга оширди.

Ташкилот байрам туҳфаси сифатида олти юз минг сўм маблағни кўп болали ва кам таъминланган оилалар, касалхона ҳамда тиббиёт коллежларига инъом этди.

Мирзо Улуғбек номидаги маданият ва истироҳат боғида боқувчисини йўқотган болаларга байрам тадбири уюштириб, кўнгилларга бир олам севинч бахшида этди.

Шоира ШОМАНСУРОВА.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қурилиш ва қурилиш материаллари саноати, транспорт ва алоқа комплекси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ўринбосари

Бердимурат ПАНАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласи ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вазирликнинг Ижтимоий ёрдам ва қўллаб-қувватлашни ташкил этиш бошқармаси бошлиғи Алишер Иноқовга дадаси

ҚОЗОҚБОЙ отанинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилади ва чуқур ҳамдардлик билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 2515. 26098 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид Тоғаев ва Зокир Болтаев томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Б. Остонақулов.
Мусаҳҳиҳ — О. Абдуазимов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 топширилди: 23.25 1 2 3 4 5 6